

JAARVERSLAG
EXAMENCOMMISSIE
RBS
STUDIEJAAR 2018-2019

Instituut

Rotterdam Business School

Naam voorzitter Examencommissie

Frans de Swart

Datum

17 december 2019

Status

Finaal

VERSIEBEHEER

Versienummer	Status en wijzigingen	Datum
V.1_Julia_Noordegraaf	Eerste concept	2 oktober 2019
V.2_Julia_Noordegraaf	Tweede concept met verwerking input EC-leden externe auditor	2 december 2019
V.3_Examencommissie	Finale versie ter akkoord d.d. 17 december	17 december 2019

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord	5
2.	Samenstelling en werkwijze examencommissie	7
2.1.	Samenstelling examencommissie	7
2.2.	Faciliteiten van de examencommissieleden en vergaderingen	7
2.3.	Gevoerde overleg met de directie inzake de faciliteiten en de uitkomst daarvan	8
2.4.	Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren	9
2.5.	Trends of aandachtspunten	10
3.	Borgen van de kwaliteit van tentamens	13
3.1.	Verrichte activiteiten door examencommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen	13
3.2.	Verrichte activiteiten door toetscommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen	14
3.3.	Oordeel van de examencommissie over de activiteiten van de toetscommissie	15
3.4.	Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan	16
3.5.	Trends of aandachtspunten	17
4.	Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)	19
4.1.	Werkwijze van de examencommissie bij het toetsen van de eindkwalificaties zoals beschreven in de OER	19
4.2.	Betrokkenheid 'externen' daarbij	21
4.3.	Bevindingen van de examencommissie daarbij	24
4.4.	Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan	25
4.5.	Trends of aandachtspunten	25
5.	Richtlijnen en aanwijzingen om de uitslagen van tentamens te beoordelen en vast te stellen	28
5.1.	Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	28
5.2.	Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen	30
5.3.	Trends of aandachtspunten	30
6.	Vrijstellingenbeleid	32
6.1.	Aantallen vrijstellingen	32
6.2.	Trends of aandachtspunten	32
7.	Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing	35
7.1.	Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)	35
7.2.	Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)	35
7.3.	Trends of aandachtspunten	36
8.	Aanwijzing examinatoren	37
8.1.	Benoemingsprocedure en profielschetsen	37
8.2.	Benoeming 'externe' examinatoren	38
8.3.	Trends of aandachtspunten.	38
9.	Betrokkenheid bij accreditaties	40

9.1.	Aard van de betrokkenheid	40
9.2.	Effecten van de betrokkenheid	40
10.	Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten	42
10.1.	Aard van de betrokkenheid	42
10.2.	Effecten van de betrokkenheid	42
11.	Beoordeling van programma's op maat	45
11.1.	Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten	45
11.2.	Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen	45
12.	Verstreckte getuigschriften	46
12.1.	Aantal verstreckte getuigschriften	46
12.2.	Trends of aandachtspunten	46
13.	Fraude en preventie	49
13.1.	Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen	49
13.2.	Praktijken op het gebied van fraude door studenten	49
13.3.	Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren	50
13.4.	Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren	50
13.5.	Trends of aandachtspunten	51
14.	Toetsgerelateerde klachten	52
14.1.	Aantallen toetsgerelateerde klachten en aantal gegronde daarvan	52
14.2.	Trends of aandachtspunten.	52
15.	Hoorzittingen examencommissie	53
15.1.	Aantallen hoorzittingen	53
15.2.	Trends of aandachtspunten	53
16.	Aantal beroepszaken CBE	55
16.1.	Aantallen beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegronde daarvan	55
16.2.	Trends of aandachtspunten	55
17.	Overige aangelegenheden	56
18.	Bijlagen	60

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

1. Voorwoord

De examencommissie heeft de wettelijke taak jaarlijks verslag te doen van haar activiteiten en dit verslag toe te sturen aan het instellingsbestuur. Instituut Rotterdam Business School kent in het studiejaar 2018-2019 (1819) één bachelor opleiding (International Business) met 4 differentiaties (*International Business and Management; International Business and Languages; International Business Asia en International Business Supply Chain Management*), en drie Master opleidingen (*Master in Finance and Accounting (MFA), Master in Logistics Management (MLM) (met nieuwe naam Master International Supply Chain Management (titulatuur MSc) en Master in Consultancy and Entrepreneurship (MCE)*).

De examencommissie RBS waarborgt ook de oude opleidingen welke aan het uitfaseren zijn. Vanaf september 2018 is het niet meer mogelijk om voor deze opleidingen in te schrijven. Het gaat om de bacheloropleidingen International Business and Languages (IBL), Trade Management for Asia (TMA) en International Business and Management Studies (IBMS),

De cijfers die in dit verslag worden gepresenteerd betreffen de periode 1 september 2018 tot en met 31 augustus 2019. Bevindingen van de examencommissie zijn verwerkt tot het moment van schrijven van dit verslag. In september 2019 is de samenstelling van de examencommissie in september 2018 gewijzigd door de benoeming van 5 nieuwe leden. Continuïteit werd gewaarborgd door herbenoeming van vicevoorzitter, extern lid en ambtelijk secretaris (tot voorjaar 2019). De ambtelijke secretaris is in het voorjaar van 2019 vanwege persoonlijke omstandigheden uitgevallen en haar taken zijn tot aan het einde van het studiejaar overgenomen door de overige leden. De vicevoorzitter heeft (wegens haar ervaring in het schrijven van het jaarverslag) in samenspraak met de overige leden dit jaarverslag opgesteld en heeft daarbij het nieuwe format 1819 gebruikt.

De leden van de examencommissie hebben het afgelopen jaar wederom veel inzet getoond om alle taken op een onafhankelijke en objectieve wijze uit te voeren. Daarnaast is de accreditatie IBL en (nieuw) IB positief verlopen. Een woord van speciale dank gaat uit naar de medewerkers bij het bedrijfsbureau, die zich volledig inzetten om de procedure rondom cijfers, tentamens, getuigschriften etc. zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Ook een woord van dank voor de toetscommissie, voor de wederom prettige samenwerking. Een bijzondere dank

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

aan ons externe lid, dat nogmaals heeft doen blijken dat de onafhankelijke positie van de examencommissie benadrukt wordt door de aanwezigheid van een extern lid. Ook wordt interim instituutsdirecteur Bert Reul en alle (onderwijs)managers, hartelijk bedankt voor de samenwerking en wensen we instituutsdirecteur Mariska Wit veel succes.

Met een frisse blik en gezonde enthousiasme gaan we het nieuwe academisch jaar (2019/2020) tegemoet.

Rotterdam, oktober 2019

De examencommissie RBS

2. Samenstelling en werkwijze examencommissie

2.1. Samenstelling examencommissie

De examencommissie bestond in het verslagjaar uit de volgende personen.

Tabel 1. Samenstelling examencommissie

Naam	Taak	facilitering	lid sinds
Frans de Swart	Voorzitter	0,5 fte	1 september 2018
Julia Noordegraaf	vicevoorzitter	0,4 fte	1 september 2011
Klaas van Brakel	extern lid	Declaratiebasis;120 uur op jaarbasis	1 september 2013
Suzanne Fagel	Secretaris	0,2 fte	1 september 2018
Sharon Dzwairo	Lid	0,2 fte	1 september 2018
Harm Musters	Lid	0,2 fte	1 september 2018
Marion Nederlof	lid (voorzitter toetscommissie)	0,2 fte	1 mei 2018
Kavita Raghoebarsing	ambtelijk secretaris		1 september 2018

2.2. Faciliteiten van de examencommissieleden en vergaderingen

De ambtelijke secretaris was in het voorjaar van 2019 wegens persoonlijke omstandigheden afwezig. Daarenboven was met ingang van studiejaar 1819 de samenstelling van de examencommissie flink gewijzigd. Er was geen vervanging voor bovengenoemde weggevallen werkracht en de examencommissie heeft overleg gevoerd met de directie over de facilitering en samenstelling van de examencommissie in verband met de werkdruk (**PDCA punt 0**).

In het studiejaar 1819 zijn 5 nieuwe examencommissieleden benoemd, inclusief de voorzitter. Deze nieuwe commissieleden zijn ingewerkt door de herbenoemde leden. Daarnaast hebben 2 van de nieuwe leden de HR-Academie examencommissie training gevolgd. Het verdient aanbeveling dat ook de andere nieuwe leden de examencommissietraining volgen (**PDCA punt 0,5**).

Aangaande werkwijze is binnen de examencommissie een portefeuillevindeling gemaakt, waarbij de taken verdeeld zijn per tweetal. De vicevoorzitter met haar juridische achtergrond houdt zich voornamelijk bezig met klachten en werkt de leden in. Tevens heeft ze, gezien haar langdurige ervaring en uitval van de

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

ambtelijke secretaris, ook de beherende en organisatorische rol tijdelijk overgenomen. Gebleken is dat er is behoefte aan een centraal afgestemd (archivering)stelsel. Bij de afhandeling van klachten en verzoeken maakt de examencommissie gebruik van Osiris Zaak, welke de procedure- en archiveringstaak van de examencommissies niet vergemakkelijkt.

Er blijft een werkdruk ervaren door de vele additionele stappen die ondernomen moeten worden om een beslissing zowel definitief als ook administratief af te handelen.

Er wordt voor de overige taken van de examencommissie gebruik gemaakt van verschillende systemen, waaronder Teams, shared dop, mailbox en OneDrive. Algemeen ratio van Osiris Zaak om zaken en correspondentie meer te stroomlijnen delen vele examencommissies maar de invoering, gebruikersvriendelijkheid en extra werklust zijn terugkerende punten van kritiek. Er wordt vanuit Osiris-Zaak FIT structureel verbeteringen en terugkoppeling gegeven om de workflow te bevorderen. Het verzoek is gedaan om Osiris Zaak te vereenvoudigen en processen efficiënter te laten verlopen. (**PCDA-punt 1**) Echter, bij navraag bleek dat het in het stelsel zodanig is ingebouwd dat dit (nog) niet veranderd kan worden.

De examencommissie constateert dat er nog steeds sprake is van een toenemende mate van juridisering. Geopperd is aan directie om een aparte klachtenloket op te stellen omdat regelmatig de examencommissie vaak de eerste lijn is waar studenten met al hun klachten heen gaan, ook klachten welke niet onder jurisdictie van de examencommissie vallen. Dit zorgt er soms voor dat klachten niet tijdig of adequaat behandeld worden. Het voorstel van de examencommissie om een juridische geschoold persoon als coördinator klachten aan te stellen met een adviserende functie is besproken, maar om moverende redenen afgewezen. (**PCDA-punt 2**)

Vergaderingen van de examencommissie

De examencommissie heeft in het verslagjaar tweewekelijks vergaderd. In elke vergadering van iedere maand zijn steeds de besluiten genomen omtrent getuigschriften. Hierdoor was het mogelijk voor studenten om iedere twee weken af te studeren. Voor het studiejaar 19-20 wordt geëvalueerd of deze structuur toegevoegde waarde heeft en het proces diplomeren voldoende zorgvuldig uitgevoerd kan worden. (**PCDA-punt 3**)

2.3. Gevoerde overleg met de directie inzake de faciliteiten en de uitkomst daarvan

In het verslagjaar is een andere vorm gekozen van overleg met de directeur. Voorheen had de voorzitter (evt. met vicevoorzitter) structureel geplande overleggen met de directeur waar facilitering een onderwerp van gesprek was mede in verband met de werkdruk en toenemende mate van juridisering. In het verslagjaar heeft de (nieuwe) voorzitter structureel afzonderlijk informele overleggen met management/directie gehad waar met name de accreditatie, facilitering, vervanging

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

van de uitgevallen ambtelijk secretaris onderwerp van gesprek waren. Tevens werden andere praktische zaken alsook inhoudelijke punten aangaande het veranderende programma besproken. De intentie is om meer formele overleggen met zowel management, directie, toetscommissie en afstudeercommissies te houden zodat ieder zijn taken in kan uitvoeren. Aangaande facilitering zijn er passende acties ondernomen en is door een toename in de leden van de examencommissie de werkdruk merkbaar verbeterd.

2.4. Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren

De examencommissie is dit verslagjaar beter in staat gesteld om onafhankelijk te functioneren, nadat d.m.v. structurele gesprekken de eerder ervaren uitdagingen aangaande verhoudingen met management waren aangepakt. De onafhankelijkheid wordt versterkt door het extern lid met een daadkrachtig en integer manier van werken. Zijn inbreng van expertise is zowel zinvol als relevant voor een externe en onafhankelijke blik op zaken mede door zijn onafhankelijke positie ten opzichte van management.

De examencommissie ervaart over het algemeen een onafhankelijke positie te kunnen handhaven en haar taken op een dusdanige manier te kunnen uitvoeren in goede verstandshouding en zekere flexibiliteit met management. Enkele uitdagingen waren er bij kwesties waarbij meerdere stakeholders betrokken zijn geweest. Er werd naar gestreefd om door middel van geregeld overleg met management en andere stakeholders de examencommissie in een eerder stadium in een adviserende rol in te zetten. Het is het streven dat hierdoor minder escalatie plaatsvindt, omdat de examencommissie al in een eerder stadium bij de besluitvorming betrokken is geweest (*PDCA punt 4*).

In het studiejaar 1718 zijn er enkele incidenten geweest die het onafhankelijk functioneren van de examencommissie hebben belemmerd (oneigenlijke beïnvloeding van de examencommissie door management, zie jaarverslag RBS examencommissie 1718) en deze situatie heeft ook enige invloed gehad op het lopende studiejaar 1819. Bij de examencommissie is daardoor verhoogde aandacht voor de mogelijkheid om onafhankelijk en in goed overleg te functioneren. Doordat er in enkele jaren meerdere veranderingen zijn geweest in coördinatoren, managers en directeuren, heeft de examencommissie hierin nog meer consequent en transparant, conform de geboden kaders, willen handelen om het belang van zowel het getuigschrift als de student te waarborgen, alsook de onafhankelijke positie van de examencommissie te stabiliseren.

Concreet geval was een regeling dat werd getroffen door de opleiding welke gebruikelijk was en haaks stond op wat de OER en het College van Beroep

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

voor de Examens (CBE) erover hebben gezegd. Voor de examencommissie was het derhalve van belang om open met management hierover te communiceren om haar onafhankelijke taak te verhelderen en om ongelijkheid tussen studenten te voorkomen. Primaire taak van de examencommissie blijft waarborging van kwaliteit van toetsing en uiteindelijk het getuigschrift.

Een ander concreet geval in het begin van dit verslagjaar was rondom getuigschriften waarbij meer druk werd gelegd op de examencommissie om studenten geslaagd te verklaren i.v.m. de naderende diploma uitreiking van 29 september 2018. In het vorig verslag is dit nader omschreven, maar van belang is dat er blijvende aandacht is voor het onafhankelijk kunnen opereren door de examencommissie.

2.5. Trends of aandachtspunten

Met ingang van het studiejaar 1819 heeft de examencommissie de trend ingezet om voornamelijk als adviesorgaan actief te zijn, wat inhoudt dat in een vroeg stadium met diverse stakeholders in gesprek wordt gegaan, zodat informatie-uitwisseling vergroot wordt en besluitvorming in overleg met alle betrokken partijen plaatsvindt. Dit leidt tot een kwaliteitsverbetering van de besluitvormingsprocessen van de examencommissie, en ook tot meer helderheid bij de stakeholders over de werkwijze en de rol van de examencommissie (**PDCA-punt 4**).

Cruciaal hierbij is het onafhankelijk functioneren (en acceptatie hiervan door anderen) van de examencommissie. Om autonoom te kunnen opereren is een goede verstandhouding met management noodzakelijk. Dit kan worden bereikt d.m.v. gesprekken en goed overleg. Een spanningsveld tussen stakeholders en examencommissie is niet altijd te voorkomen. Om de mate van oneigenlijke beïnvloeding van examencommissie door management of andere stakeholders te verminderen, zal de examencommissie door meer gezamenlijk structureel overleg de relevante betrokkenen meer in de processen betrekken (**PDCA-punt 4**).

Daarnaast signaleert de examencommissie de volgende trend. Onlangs is het centrale beleidsstuk 'Proces Diplomereren' aangescherpt. De examencommissie vraagt om bestuurlijk aandacht voor het diplomeringsproces en deze meer zichtbaar te maken binnen de organisatie voor alle betrokkenen aangaande het diplomaproces. Tevens ook om het belang te laten inzien dat deze processen de waarde van het getuigschrift en ook de student dienen. De examencommissie heeft conform haar intentie in november 2018 nadere afspraken, aanvullend op het Proces Diplomereren, gemaakt met alle betrokkenen. De intentie is om dit jaarlijks te herhalen zodat de examencommissie en het opleidingsmanagement elkaar goed informeert en met elkaar zaken afstemt. (**PDCA-punt 5**)

Samenhangend met bovengenoemde uitdagingen is het van belang dat er blijvend aandacht is voor de centraal afgestemde, kwalificaties en profielen van examencommissie leden zodat de examencommissie als een onafhankelijk orgaan objectief kan functioneren. Om de mate van beïnvloeding te verminderen

en het gezamenlijk autonoom optreden te bevorderen, zal de examencommissie door meer gezamenlijk overleg de relevante betrokkenen meer in de processen betrekken. Tevens ook om het belang te laten inzien dat deze processen de waarde van het getuigschrift en ook de student dienen. De examencommissie heeft conform haar intentie in november 2018 nadere afspraken, aanvullend op het Proces Diplomerend, gemaakt met alle betrokkenen. De intentie is om dit jaarlijks te herhalen zodat de examencommissie en het opleidingsmanagement elkaar goed informeert en met elkaar zaken afstemt. (**PCDA-punt 5**)

Overzicht PDCA-punten aangaande 'Samenstelling en werkwijze examencommissie'.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
0.	Aanstellen nieuwe ambtelijk secretaris	Verzoek gedaan	Per 1 september 2019 nieuwe ambtelijk secretaris benoemd
0,5	Examencommissietraining volgen	Lopend	Enkele leden dienen training nog te volgen
1.	Verzoek om Osiris Zaak te vereenvoudigen en processen efficiënter te laten verlopen.	Gedaan (Fit-Osiriszaak)	Bij navraag bleek dat het in het systeem zodanig is ingebouwd dat dit niet veranderd kan worden.
2.	Juridische geschoold persoon als coördinator klachten aan te stellen met een adviserende functie EC.	Pending (Directie)	Eerder afgewezen, echter met nieuwe directeur opnieuw besproken.
3.	Evaluatie structuur diploma vergaderingen.	Pending (Ex.cie en bedrijfsbureau)	September 1920 zal besloten worden.
4.	Instellen structureel overleg stakeholders	Gedaan (Ex.cie en management)	Vanwege directiewisseling met ingang van

			september 1920 ingezet.
5.	Verzoek om verscherpt (bestuurlijk) aandacht alsook meer bekendheid voor het Proces Diplomen alsook voor de kwalificaties en profielen van examencommissies. Interne aanvullende afspraken 'Proces Diplomen'. Jaarlijks herzien met alle betrokkenen voor afstemming.	Gedaan (Ex.cie, CvB, bedrijfsbureau, MT, studentzaken)	Jaarlijks overleg hierover

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

3. Borgen van de kwaliteit van tentamens

3.1. Verrichte activiteiten door examencommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen

De examencommissie heeft in haar Beleids- en Jaarwerkplan 1819¹ omschreven dat zij een proactieve betrokkenheid met directie beoogt om de toetsorganisatie zorgvuldig in te richten en te monitoren of deze conform heldere en geaccordeerde beleidskaders (o.a. OER, toetsbeleid, toetsprogramma, beoordelingskaders) gevolgd worden. In het kort geeft het Beleids- en Jaarwerkplan weer welke interne en externe controle activiteiten de examencommissie zal verrichten om het (eind)niveau te toetsen en waarborgen, alsook welke instrumenten zij hiervoor gebruikt.

Aandachtspunt voor de examencommissie RBS is geweest of de genoemde kaders consequent en zorgvuldig in acht worden genomen en nadere richtlijnen vanuit de examencommissie nodig zijn.

Structureel overleg tussen directie, management en examencommissie is afgestemd zodat beide partijen ieder vanuit de eigen rol samenwerken om het toetsstelsel inclusief gezamenlijke kwaliteitsstandaarden (verder) te ontwikkelen tot minimaal systeem- of ketenniveau. Niet alleen draagt dit bij de kwaliteit van toetsing, ook heeft dit bijgedragen aan een positieve wederzijdse afhankelijkheidsrelatie waarbij ieder vanuit een eigenstandige rol en verantwoordelijkheid gezamenlijk optrekt tot het ontwikkelen van een toetsstelsel van correct niveau. Onze geplande acties zijn opgenomen in onze jaarplanner², welke gedeeld is met management en directie.

Het beleids- en jaarplan bevat concrete doelstellingen en aanvullend (voor borging eindniveau) heeft de examencommissie in een plan van aanpak³ inzichtelijk gemaakt wat de concrete werkwijze is voor borging van het eindniveau. Primaire doel is het (eind)niveau te borgen en uiteindelijk ook om het toetsbeleid en toetsprogramma jaarlijks te evalueren op basis van de (in het toetsbeleid) vastgelegde kwaliteitseisen. Naar aanleiding van de evaluatie zal de examencommissie aanpassingen bespreken en deze waarborgen in bijvoorbeeld de OER. De examencommissie RBS zal concrete acties voor nieuwe

¹ Zie document "*beleids-en jaarwerkplan examboard RBS 1819*"

² De Jaarplanner is opgenomen in het document "*beleids-en jaarwerkplan examboard RBS 1819*"

³ Zie document "*Plan van Aanpak kwaliteitscontrole studieonderdelen eindniveau 1819*"

Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam

Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl

verbeteringen formuleren (wie, wat, waar en wanneer) en uitvoering hiervan monitoren.

In het kader van structurele borging van toetsing is in het studiejaar 1718 directie gevraagd een instituut brede toetscommissie (= Assessment Committee, AC) op te zetten met eentoetsdeskundige als voorzitter. Tevens is de AC-voorzitter lid van de examencommissie. Dit blijkt dit (nog steeds) een goedwerkende methode te zijn om nauw betrokken te zijn bij de controle activiteiten van toetsing. In de bijlage is het jaarverslag van de AC terug te vinden alsook haar mandaat.

3.2. Verrichte activiteiten door toetscommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen

In het verslagjaar heeft de toetscommissie de volgende activiteiten ingepland: Elk blok werd een overzicht van de schriftelijke examens gepubliceerd en de leden van de AC verdeelden de te beoordelen examens. Door de procedure meer te stroomlijnen waarbij alle examens tijdig en op één centrale plek ingediend worden, hebben de AC-leden tentamens kunnen beoordelen voordat deze werden afgelegd zodat er tijdig feedback gegeven kon worden aan de module-eigenaar. Problemen werden besproken en indien nodig werden correcties aangebracht. Elk examen wordt beoordeeld op 5 kwaliteitsaspecten:

- Geldigheid
- Betrouwbaarheid
- Constructive Alignment
- Transparantie
- Objectiviteit

De toetscommissie heeft, conform het mandaat de volgende activiteiten ook werkelijk kunnen verrichten:

- Alleen examens die op tijd werden ingediend, konden worden beoordeeld door de AC.
- Formulieren om toetsen systematisch te beoordelen werden herzien.
- Toetsen werden vooraf gecontroleerd.
- Concrete aanbevelingen zijn gemaakt.
- Aanvullende richtlijnen zijn gecreëerd, geresulteerd in het document 'Guidelines for assessments for IB at RBS'

In praktische zin heeft de toetscommissie het volgende ondernomen om bovenstaande activiteiten te kunnen uitvoeren:

- Er was één bijeenkomst per blok gepland, maar vanwege planningsproblemen was het moeilijk om als complete commissie bijeen te komen. De meeste vergaderingen waren informeel en er werden geen notulen gemaakt.
- Tijd: elk lid van de AC werd 80 uur toegewezen. Dit was voldoende voor de schriftelijke examens. Per examen is 2 uur nodig voor review en feedback aan de docent.

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

- Gebleken is dat planning en uitvoering van de activiteiten over het algemeen reëel waren.
- Voor de RBS als geheel werden in het afgelopen jaar in totaal ongeveer 400 examens, inclusief tweede kansen, centraal georganiseerd. Daarnaast zijn er opdrachten, groepswork en mondelinge examens die worden georganiseerd door de module-eigenaars of docenten. Deze maakten nog geen deel uit van kwaliteitsbeoordelingen. De AC had besloten zich te concentreren op het nieuwe curriculum vanwege eerdere ervaringen, met kwaliteit van vragen en slagingspercentages.

Wat betreft afstemming toetscommissie en examencommissie, valt een verbetering te maken in een concretere vertaling van de inhoud van het mandaat naar een concrete activiteitenplanning voor het studiejaar en afstemming hiervan met de examencommissie. (**PDCA-punt 6**) De examencommissie blijft verantwoordelijk voor haar gemandateerde taken en heeft d.m.v. benoeming van de voorzitter van de toetscommissie tevens als volwaardig lid van de examencommissie een korte lijn met de toetscommissie. Daarnaast zullen er voor het Masters-programma AC-leden worden benoemd (**PDCA-punt 6,5**). Gedurende het verslagjaar 18-19 waren daarvoor geen docenten beschikbaar.

3.3. Oordeel van de examencommissie over de activiteiten van de toetscommissie

Kwalitatief oordeel van de examencommissie over de uitgevoerde AC-activiteiten is goed. De opvallendheden welke naar boven kwamen tijdens de reguliere AC-controles (vooraf) van toetsen en modulewijzers werden ter vergadering medegedeeld en besproken. Sinds de aanstelling van een toetsdeskundige die als primaire taak heeft voorzitterschap van de toetscommissie, is er een duidelijke structurele en centrale aansturing is van de toetscommissieleden. Er is meer aandacht voor de kwaliteit van beoordelingen. Er is een goede en vruchtbare relatie tussen de AC-leden en examinatoren. Feedback wordt meestal geaccepteerd en examens worden verwerkt volgens de opmerkingen van de AC.

Ondanks de samenstelling van 9 leden, waardoor het moeilijk is om ze allen gezamenlijk het werk te laten uitvoeren, wordt in tweetallen door de AC veel meer vooraf gecontroleerd met ruimte om tijdig verbeteringen te maken voor er toetsen worden afgelegd. Daar waar niet tijdig een controle gedaan kon worden, heeft de examencommissie in overleg met de AC deze punten bij management aangekaart om zodoende de AC beter te kunnen faciliteren en de examinatoren waar nodig te wijzen op het belang van tijdig indienen van toetsen alsook resultaten.

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

Periodiek contact met de toetscommissie is voornamelijk informeel gegaan tijdens EC-vergaderingen, maar de examencommissie is voornemens om met de toetscommissie een concrete activiteitenplanning voor het studiejaar 1920 op te stellen, aansluitend op het beleids- en jaarwerkplan van de EC, om zo regelmatig te evalueren of de geplande en ook uitgevoerde activiteiten tot langdurige verbeteringen leiden (*herhaling PDCA-punt 6*). Om beter zicht te hebben om de (vele) activiteiten die de AC verricht, wil de examencommissie derhalve de periodieke overleggen meer formaliseren om zo ook recht te doen aan de uitgevoerde taken van de AC. Ook wil de examencommissie de praktische zaken rondom de toetscyclus, met name de uitvoerende activiteiten bij bedrijfsbureau/administratie, meenemen omdat gebleken is dat bedrijfsbureau zeer veel werk doet aangaande het toetsproces. Belangrijk is dat er te allen tijde zowel het toets- als het diploma proces gewaarborgd kan blijven, ook vanuit administratieve oogpunt. De examencommissie zal met management hier ook meer aandacht om vragen om op zijn minst de werkdruk- en taken goed te bekijken en faciliteren (*PDCA-punt 7*).

3.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan

Algemene conclusie van het afgelopen jaar is dat de examencommissie vertrouwen heeft in het werk dat de AC uitgevoerd heeft en overtuigd is dat algehele kwaliteit van de toetsen voldoende was.

- Enkele aspecten zoals bijv. verschillende validiteitskwesties werden opgemerkt en advies aan de is docenten gegeven om de validiteit te verbeteren. Meestal betrof dit het niveau of de vaagheid van vragen of vragen die geen verband hielden met de validiteit van de leerresultaten.
- Soms was de lengte van examens in relatie tot de gegeven tijd kritisch en beïnvloedde die de geldigheid en het nut. Dit heeft een keer geleid tot een extra kans voor studenten.
- Om de betrouwbaarheid te verbeteren werden bij voornamelijk multiple-choice tentamens adviezen door de AC gegeven om het aantal vragen te verhogen,.
- Transparantieproblemen waren bijvoorbeeld onduidelijke instructies of informatie over cut-off scores en beoordelingen.

De bevindingen van de AC zijn meegenomen door de examencommissie om management te adviseren. Door vooraf te controleren en docenten te adviseren over kwaliteitsaspecten, is de kwaliteit in het algemeen verbeterd en zijn docenten beter toegerust om toetsen te ontwikkelen of criteria en rubrics voor andere opdrachten te definiëren. Door vroegtijdig te adviseren worden bij docenten meer focus en bewustwording van het belang van kwaliteit gecreëerd, alsook dat de meeste van de bovenstaande problemen door de module-eigenaren opgelost. Meer efficiëntie bij het testen en verhoogde betrouwbaarheid in de resultaten van de studenten is op deze manier bereikt. Als een prettig neveneffect van de vroege

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

voorbereiding van examens en de adviezen van de AC werd meer kennis uitgewisseld over beoordelingen in het algemeen. Dit heeft de organisatie van examens tegelijkertijd verbeterd. Het bedrijfsbureau had meer tijd om zich voor te bereiden op de distributie van examens en er werden geen problemen vastgesteld met verkeerde examens als gevolg van late indiening.

De bevindingen van de AC heeft ook geleid tot verscherpte aandacht aan de bijkomende zorgvuldigheden die nodig zijn bij Engelstalige opleidingen (bijv. taal van de toets). Het gebruik van Remindo (digitale toetsing) moet worden gestimuleerd zolang de capaciteit van het examenbureau (en docenten) voldoende is, omdat het succesvol is gebleken voor zowel studenten als examinatoren. Verder is er een verbetering geweest op procedurele punten zoals tijdig aanleveren van tentamens. Bijkomend is zinvol gebleken om samen met de benoemingsbrieven, de richtlijnen en het toetsbeleid naar alle aangewezen examinatoren te sturen om het ontwerp van beoordeling op deze manier te verbeteren.

3.5. Trends of aandachtspunten

Verscherpt aandacht is nodig voor andere beoordelingen dan schriftelijke tentamens, zeker nu het nieuwe curriculum voor een fundamenteel deel bestaat uit andere toetsvormen dan schriftelijke tentamens. Tevens zullen de Masteropleidingen nader herzien worden in de volgende kwaliteitscontrole. Ook een blijvende vraagstuk is het structureel archiveren van examens en eindwerk volgens de WHW, welke weliswaar geleidelijk verbetert maar er is behoefte aan een systematische procedure. **(PDCA-punt 8)**

Een ander blijvend aandachtspunt is, ondanks de verbetering, de bezetting van het bedrijfsbureau waarbij enkele medewerkers bepaalde specifieke bevoegdheden hebben welke niet (voldoende) ondervangen kunnen worden door anderen ingeval de betreffende medewerker wegvalt of gedurende piekmomenten (afwezigheid van een back-up). Er zijn weliswaar aanzienlijke inspanningen geleverd om de capaciteit van het bedrijfsbureau uit te breiden, maar voor een soepel proces voor de toetsorganisatie, heeft dit blijvend aandacht. (herhaling **PDCA-punt 7**) Ook de communicatie tussen bedrijfsbureau en examinatoren is aanzienlijk verbeterd.

Overzicht PDCA-punten aangaande ‘Borging van de kwaliteit van de tentamens’.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
--	-----------	----------------------	----------

Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

6.	<p>Periodiek contact TC aangaande inhoud mandaat om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - te evalueren of de geplande en uitgevoerde activiteiten tot langdurige verbeteringen leiden; - aansluiting op EC beleids- en jaarwerkplan. 	Pending (Ex.cie en Toetscommissie)	-
6.5	Aanstellen AC-leden bij Masteropleidingen	Pending (Ex.cie en Management)	Met ingang van studiejaar 1920
7.	Aandacht vragen voor bezetting bedrijfsbureau (instellen backup) wegens specifieke expertises of taken aan individuen.	Pending (Ex.cie en Management)	-
8.	Behoefte aan procedure voor archiveren van examens en eindwerk volgens de WHW	Pending (Ex.cie, Bedrijfsbureau, CcS)	Via het Platform wordt centraal onderzocht wat voor ex.cie's nodig is.

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

4. Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)

4.1. Werkwijze van de examencommissie bij het toetsen van de eindkwalificaties zoals beschreven in de OER

De examencommissie onderzoekt jaarlijks de eindkwalificaties bij de opleiding IB (voorheen: TMA, IBL en IBMS) en heeft dat ook in het studiejaar 1819 uitgevoerd. Mede wegens de accreditatie in februari 2019 is daarbij gebruik gemaakt van advies van externe beoordelaren. Het plan is om in het volgende studiejaar (1920) extra aandacht te geven aan de eindwerken van de masteropleidingen- (**PDCA-punt 9**)

Aan de hand van de 4 standaarden op basis waarvan de opleidingen beoordeeld worden over inhoud en kwaliteit, heeft de examencommissie zich steeds de volgende drie vragen gesteld.

- Bevat de onderwijs- en examenregeling (hierna: de OER) toetsbare eindkwalificaties?
- Voldoen de cursuswijzers van de cursussen op eindniveau aan de door de hogeschool gevolgde kwaliteitsstandaarden en is de toetsing adequaat en gericht op dit eindniveau?
- Is de praktijk in overeenstemming met het ideaal?

O.b.v. deze standaarden en kaders heeft de examencommissie in het begin van het studiejaar (1819) een plan van aanpak⁴ geschreven waarin schematisch is weergegeven welke modules van eindniveau van het studiejaar 1718 werden gecontroleerd en d.m.v. welke activiteiten. Hierbij werd een onderscheid gemaakt van interne en externe activiteiten.

In het kort benoemt ons plan van aanpak de volgende (concrete) activiteiten:

Interne activiteiten:

- voorwaarden van de scripties zoals beschreven in de OER nader bekijken alsook de bijbehorende handleidingen.
- a.d.h.v. een checklist (bijv. NQA-checklist) heeft de examencommissie meerdere kallibratiesessies gehouden om scripties te beoordelen en gemaakt werk van de modules van eindniveau geanalyseerd. Er is een aselecte gestratificeerde steekproef getrokken.

---

⁴ Zie het document "*Plan van Aanpak kwaliteitscontrole studieonderdelen eindniveau 1819*"

- Tevens waren meerdere leden ook scriptiebegeleiders en heeft de examencommissie ook deelgenomen aan de Thesis kallibratie sessies in studiejaar 1819.

Externe activiteiten:

- Via ons extern lid Klaas van Brakel zijn een aantal scripties bekeken en beoordeeld.
- Wegens de accreditatie is er aan directie budget gevraagd om een externe, buiten HR, te benaderen om een analyse te laten doen. Dit is door directie gehonoreerd en de externe analyse is uitgevoerd

Van het onderzoek is er een rapport opgemaakt welke enkele aanbevelingen bevatte en een tijdpad waarbinnen de examencommissie de aanbevelingen gerealiseerd wilde zien. De examencommissie heeft het onderzoek voorgelegd aan de opleidingsmanagers en aan de instituutsdirecteur. Het rapport is voor de visitatie in concept besproken met de onderwijsmanager, directeur en manager bedrijfsvoering. Afsproken is om voor het studiejaar 1920 dezelfde wijze te hanteren als bovengenoemde onderzoeken inclusief de master opleidingen (**PDCA-punt 10**).

Samengevat heeft de examencommissie n.a.v. hun onderzoek het volgend geconstateerd:

De belangrijkste vraag die een examencommissie zich moet stellen is de vraag of de bachelorgraad daadwerkelijk kan worden verleend. Met het advies aan de opleiding om op korte termijn uitvoering te geven aan de aanbevelingen, komt de examencommissie tot de volgende conclusie:

Het programma van modules gedefinieerd op eindniveau (inclusief scripties) en de daadwerkelijke uitvoering daarvan zijn zodanig vormgegeven dat de examencommissie basiszekerheid heeft dat de student die voor alle onderdelen een voldoende heeft behaald, de eindcompetenties (zoals omschreven in artikel 10.1 sub a Hogeschoolgids 1819 is) heeft verworven en de graad Bachelor of Business Administration kan worden verleend. Echter, het is wel van belang dat op de nodige verbeterlagen worden gemaakt. Op basis van de resultaten van de review is de examencommissie tot de conclusies en aanbevelingen gekomen, welke gedetailleerd terug te vinden zijn in haar rapport.

Verder hebben de voorzitter en vicevoorzitter deelgenomen aan de scriptie kallibratiesessies, welke structureel georganiseerd werden in 1819. Deze sessies werden geleid door de (nieuwe) voorzitter examencommissie, beleidsadviseur Onderwijskwaliteit van dienst O&O en externe expert Schelte Beltman. Deze werden vanuit management en directie georganiseerd om voortdurende verbetering van het scriptieproces te bespreken met het oog op de nieuwe IB en ook ter voorbereiding op de aanstaande accreditatie. Het doel van deze kalibratie was afstemmen van het beoordelingssysteem. De examencommissie (conform hun

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

jaarwerkplan) heeft de coördinatoren scriptie in gezamenlijk overleg gesproken om tot een gestroomlijnd proces te komen.

Een punt van aandacht voor de examencommissie is om in overleg met de managers de toetsvisie- en beleid, alsook de toetsplan(nen) voor het nieuwe curriculum (en nieuwe IB-programma) te herzien. De toetsplannen dienen heldere beoordelingscriteria te bevatten, gebaseerd op de beroeps (eind)kwalificaties van de opleidingen, welke als uitgangspunten dienen voor de ontwikkeling, toetsing en borging van het behalen van de competenties. Tenslotte is een heldere toetsplan voor het nieuwe IB-programma essentieel, omdat dit de basis vormt voor de kwaliteitswaarborging van het toetscyclus, toetsorganisatie alsook toetsing zelf. Om de lijntjes kort te houden tussen de relevante actoren, plant de examencommissie structureel overleggen in met de opleidings- en curriculumcommissie om op de hoogte te blijven van de relevante ontwikkelingen. Daarnaast deelt de examencommissie haar jaarplanner met management en directie om de agenda's van ieder af te stemmen zodat de examencommissie tijdig wordt betrokken bij het afstemmen van nieuwe curricula en eventuele wijzigingen en ontwikkelingen, alsook onderdelen van uitbesteed onderwijs (met name studieonderdelen in het buitenland) (**PDCA-punt 11**).

4.2. Betrokkenheid 'externen' daarbij

Wat betreft het proces van examinering en vaststellen van resultaten middels externe validering, is het rapport van commissie Bruijn ('Vreemde ogen dwingen') een belangrijke bron geweest om paar jaar terug externe validering onder de loep te nemen. Dat heeft zich onder meer geresulteerd in een scherpere aandacht voor benoeming van examinatoren waarbij alleen gecertificeerde examinatoren resultaten mogen vaststellen. Hoewel dit nog wel verder verbetering nodig heeft, is er meer aandacht voor een duidelijk onderscheid tussen examinatoren en begeleiders. De examencommissie is daarom oplettend hoe in de modulewijzers/handleidingen wordt omschreven hoe een resultaat tot stand komt en heeft herhaaldelijk overleg gehad met de betrokken coördinatoren om aan te geven dat uitsluitend benoemde examinatoren resultaten kunnen vaststellen.

Wat betreft de feitelijke examinering (inclusief het beoordelen van scripties et cetera) zijn conform het eindrapport commissie Bruijn examinatoren van buiten de hogeschool als mede-beoordelaar aangetrokken voor de scripties controle i.v.m. de accreditatie. Verder is de examencommissie voornemens om conform haar

Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

plan van aanpak binnen HR een wisselwerking tot stand te laten komen met een andere examencommissie voor een externe controle (**PDCA-punt 12**).

Daarnaast is bij het opstellen van toetsen steeds meer routine geworden om middels het vier-ogen principe dit te doen. Het nakijken en de beoordeling van de uitslagen op eindniveau wordt gedaan door 2 beoordelaars en bij stage en scriptie worden externe deskundigen (de bedrijfsbegeleiders) gevraagd om advies te geven. Punt van aandacht voor de examencommissie is met name bij de talen en mondelinge toetsvormen de 2^e beoordeling secuurder te laten verlopen en vastleggen, waarbij het ook praktisch uitvoerbaar moet zijn.

Bijdrage van het extern lid:

Vanaf 1 september 2015 verplicht de WHW examencommissies een extern lid op te nemen. Binnen de Hogeschool Rotterdam wordt verwacht dat het extern lid met een kritische blik kijkt naar de procedurele en inhoudelijke activiteiten van de examencommissie. Het extern lid, afkomstig uit het bedrijfsleven, heeft jarenlang de CFO functie in een internationaal opererende organisatie vervuld, en is nu interim CEO/CFO en bedrijfsadviseur. Daarnaast is het extern lid sinds 2007 betrokken geweest bij de Hogeschool Rotterdam als docent Finance in diverse master programma's van RBS, en is hij kerndocent Finance bij een collega Hogeschool in haar masterprogramma's.

Het externe lid maakte in studiejaar 2018/2019 deel uit van vijf te onderscheiden examencommissies: Het instituut voor Bedrijfskunde (IBK), het instituut voor Financieel Management (IFM), het Instituut voor Commercieel Management (COM) en de Rotterdam Business School (RBS), bij alle vier de instituten over de gehele periode. Daarnaast heeft het extern lid deel uitgemaakt van de examencommissie van de Rotterdam Academy (RAc) sinds januari 2019. Het doel van deelname in de vijf examencommissies is onder andere een verdere vergelijking van werkwijzen, om tot "best practices" te kunnen komen, alsook van elkaar te kunnen leren.

Binnen RBS is voor het extern lid 120 uur PTD beschikbaar gesteld voor het vervullen van de diverse examencommissie werkzaamheden, terwijl voor de werkzaamheden voor IBK, IFM en COM elk 40 uur (totaal 120 uur) beschikbaar is gesteld, een en ander ook afhankelijk van de behoefte, voor RAc was dat dit (gedeelte van het) jaar 27 uur.

Het extern lid wordt volwaardig beleidsmatig en inhoudelijk betrokken bij de examencommissies. Daarnaast heeft in alle vijf instituten eind niveau borging plaats gevonden middels onder andere thesis kalibratie en -beoordeling, alsook beoordeling eindwerken. Direct en indirect is het extern lid regelmatig betrokken bij het accreditatie proces van opleidingen van de diverse examencommissies. In alle commissies werd de inbreng van (externe) expertise als zeer nuttig ervaren. Er was een frisse blik vanuit de praktijk, alsook vergelijking met de andere examencommissies.

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

Net als vorig jaar zou het extern lid een tweetal zaken graag expliciet willen benoemen:

- a) Terwijl primair de wettelijke taken van examencommissies gaan over kwaliteit van tentamens en examens en het uitgeven van getuigschriften of dossierverklaringen aan studenten die deze na controle terecht mogen ontvangen, lijkt er soms een onevenredig deel van de tijd van examencommissies te moeten worden besteed aan het behandelen van verzoeken of klachten. Alhoewel het behandelen van deze verzoeken of klachten zeker belangrijk is, moet men er voor waken dat de primaire taken niet uit het oog worden verloren in de drukte van alle dag. Er moet een goede balans worden gevonden in de zorg- en borgactiviteiten.
- b) Het is belangrijk dat een examencommissie onafhankelijk kan opereren, en daarbij de vrijheid voelt als ook de veiligheid om op ethische wijze beslissingen te kunnen nemen, waarbij het belang van de organisatie en van de student ten volle kunnen worden meegenomen, binnen de wettelijke kaders en zonder enige inmenging van buitenaf. De onafhankelijke distantie ten opzichte van de opleiding en de steun van opleidingsmanagers, directie alsook het College van Bestuur is daarvoor onontbeerlijk.

Voor wat betreft de vergelijking van processen en werkwijzen, viel het net als voorgaande jaren op dat de examencommissies veel overlap vertonen in de manier van werken, maar dat er qua proces nog wel verschillen zijn in vastlegging, gebruik van (eigen) formulieren en totstandkoming van besluiten. Dit terwijl juist daar de examencommissies veel van elkaar kunnen leren. Een verdere standaardisatie van diverse processen alsook Hogeschool breed (examencommissie) beleid, geïnitieerd door het zogeheten Voorzittersplatform, kan daarin zeer behulpzaam zijn.

In alle commissies waar het extern lid deel van uitmaakt is er een professionele manier van vergaderen, met elk hun eigen dynamiek. Een verschil is bijvoorbeeld de inhoudelijke behandeling van zaken, waarbij bij een commissie alle zaken binnen de vergadering uitvoerig worden besproken, alvorens te beslissen, en bij andere commissies de besluiten vooraf door een verantwoordelijk lid worden voorbereid, en dan kort besproken. Alhoewel de werkwijze bij de commissies nog wel verschilt, is het extern lid van mening dat in alle vijf examencommissies het besluitvormingsproces goed is geborgd. Ondertussen is door de invoering en de verdere professionalisering van Osiris Zaak meer overeenkomst ontstaan in de wijze van behandelen, met name voor zaken die geïnitieerd (kunnen) worden door de student. Osiris Zaak is nog een "werk in uitvoering" welke nog verder verbeterd kan worden op het gebied van gebruikersvriendelijkheid, flexibiliteit en het kunnen initiëren van zaken vanuit docenten en/of de examencommissie zelf. Het (leren)

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

werken met Osiris Zaak heeft in alle examencommissies tijd gekost, wat doorlooptijden van behandeling van zaken niet ten goede is gekomen. Ondertussen is bij voordracht van de directies van de betrokken instituten het extern lid wederom voorgesteld om benoemd te worden tot extern examencommissielid van de kamers Commerce, Finance en Management van de Hogeschool Rotterdam Business School (HRBS, voormalig COM, IFM en IBK), alsook bij RBS en RAc voor het studie jaar 2019-2020, en als tijdelijk lid examencommissie voor het Instituut voor Gezondheidszorg (IVG) voor de periode september tot en met december 2019.

4.3. Bevindingen van de examencommissie daarbij

Samengevat heeft de examencommissie n.a.v. hun onderzoek voor het studiejaar 1819 het volgend geconstateerd:

Het programma van modules gedefinieerd op eindniveau (inclusief scripties) en de daadwerkelijke uitvoering daarvan zijn zodanig vormgegeven dat de examencommissie basiszekerheid heeft dat de student die voor alle onderdelen een voldoende heeft behaald, de eindcompetenties heeft verworven en aan de student de graad Bachelor of Business Administration kan worden verleend.

De omvang van de scriptie, een vraag gestuurde aanpak en een heldere inzet van het theoretisch kader behoren tot de voornaamste verbeterpunten die door het review panel zijn aangedragen ter verbetering van de kwaliteit van de eindwerken. De examencommissie spreekt de verwachting uit dat in de aankomende ontwikkeling van een gezamenlijk afstudeertraject voor alle International Business opleidingen de bovengenoemde verbeterpunten ten aanzien van de afstudeerhandleiding en rubrics kunnen worden aangepakt.

Voor de overige eindniveau onderdelen, met name de talen modules en modules waarbij soft skills een belangrijk onderdeel van toetsing zijn, zijn punten van verbetering: betere beschrijving van leerdoelen, toetsvormen eenduidiger en passend maken, concretisering van beoordelingscriteria op meerdere punten en reducering van de vele (sub)onderdelen die behaald moeten worden om tot een eindresultaat te komen.

Algemene (overige) opvallendheden waren: de moduleomschrijvingen zijn vaak niet goed te vinden; de gehanteerde werkvormen en op te leveren producten staan niet in verhouding met het aantal ECTS; cesuur bepaling is onduidelijk; het gebrek aan detaillering of juist een overmatige detaillering in de modulehandleidingen en rubrics wordt als problematisch gezien.

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

4.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan

Het rapport⁵ met uitkomsten van de onderzoeken voor studiejaar 1819 zijn intern bij management neergelegd en de kern van deze onderzoeken zijn samengevat in voorgaande paragraaf opgenomen.

Algemene aanbevelingen waren: de genoemde opmerkingen van de examencommissie bij de specifieke modules wil zij verwerkt zien in de aanpassing en ontwikkeling voor het volgende studie jaar; meer aandacht aan het samenstellen van de modulebeschrijvingen en duidelijker maken wat verwacht wordt van de studenten.

De examencommissie onderneemt de benodigde vervolgacties (**PDCA-punt 13**):

- De aanbevelingen en vervolgacties zullen structureel besproken worden met het management, toetscommissie en alle coördinatoren scriptie in gezamenlijk overleg. Mede met het oog op het stroomlijnen van de processen aangaande afstuderen en een scherpere controle op de archivering van eindwerken.
- Structureel wordt er een controle gedaan om te zien of een afstudeerdossier (eindwerken + toetsen op eindniveau) per student volledig gearchiveerd is. Naast volledigheid wordt ook gekeken naar de correctheid van het invullen van de beoordelingsformulieren en daarbij behorende argumentatie. Doel is om dit regelmatig uit te voeren en in gezamenlijk overleg met de coördinatoren scriptie mogelijke maatregelen te adviseren aan directie en meer bewustwording te creëren bij de examinatoren van een zorgvuldige archivering.

4.5. Trends of aandachtspunten

Mede wegens de verscherpte aandacht na de her-accreditering van de opleiding IBL is het afstudeerprogramma grondig herzien en is het punt van kalibreren een prominente plek gaan innemen in de procedure van beoordelen en het zorgvuldig tot stand komen van een resultaat. Wel zijn de nodige uitdagingen gebleken in de uitvoering van kalibratie sessies, met name beschikbaarheid en inzet van de examinatoren. Wellicht is een mogelijke wenningsperiode nodig voor deze nieuwe werkwijze maar oplettendheid dient geboden te worden dat het niet teveel wordt gestagneerd door mogelijke praktische bezwaren. Monitoring van dit proces door de examencommissie met management is nodig waarbij een balans gezocht dient

---

⁵ Volledig rapport: 'Kan de Bachelorgraad verleend worden? Rapportage review eindniveau Opleiding IB (IBMS, IBL & TMA) 2018-2019'. Indien gewenst kan deze opgevraagd worden.

Postmalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl

te worden tussen uitvoerbaarheid en noodzakelijkheid van deze methode (**PDCA-punt 14**).

Een bijkomend punt van aandacht is de uitfasering/afbouw van de oude programma's, waar de examencommissie overigens nog steeds verantwoordelijk voor blijft, en overgang naar het nieuwe IB-programma. Belangrijk is dat beide programma's zorgvuldig worden gemonitord en gewaarborgd, waarbij ook de 'stuwmeer-studenten' alsook onderdelen (buitenland) uitbesteed onderwijs niet vergeten mogen worden. De intentie van de opleiding is om in het nieuwe studiejaar (1920) een werkgroep stuwmeerstudenten te laten oprichten om ook dit proces van afbouw te monitoren (**PDCA-punt 15**). De examencommissie heeft veelvuldig contact met de coördinatoren studentzaken en management om dit proces in de gaten te houden. Daarnaast controleert de examencommissie in samenwerking met de stakeholders de validiteit van de opgestelde conversietabellen, wat aanleiding geeft om een verscherpt houding aan te nemen aangaande individuele regelingen.

Naast verduidelijking van het afbouwprogramma, is er ook behoefte aan meer bekendheid met het Proces Diplomerende (zoals aangegeven in hoofdstuk 2). De examencommissie heeft geconstateerd dat bij de docenten onvoldoende kennis bestaat over het toekennen van extra toetskansen. De examencommissie heeft via berichtgeving management en docenten geïnformeerd dat elke afwijking van het reguliere programma onder artikel 9.12 OER (individuele regelingen) valt, dus naast extra toetskansen behelst dit ook vervroegde of aangepaste kansen. De examencommissie heeft benadrukt dat extra toetskansen altijd dienen te verlopen via een aanvraag bij de examencommissie op grond van artikel 9.12 OER. . Het is immers de examencommissie die overtuigd moet zijn dat de student op niveau de kennis, inzicht en vaardigheden heeft aangetoond.

Overzicht PDCA-punten aangaande 'Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten'.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
9.	Extra aandacht Master programma's.	Pending (Ex.cie en MT)	-
10.	Continuering Plan van Aanpak om controle activiteiten kenbaar te maken van onderdelen op eindniveau, zowel intern als extern.	Pending (Ex.cie)	
11.	Afstemming toetsvisie- en beleid, alsook de toetsplan(nen) voor het nieuwe IB en controle	Pending (Ex.cie, toetscommissie, MT, CuCo, Directie)	

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

	uitbested onderwijs/studieonderdelen buitenland.		
12.	Wisselwerking tot stand laten komen met een andere examencommissie voor een externe controle.	Pending (Ex.cie RBS + andere HR- Examencommissie)	
13.	Aanbevelingen en vervolgacties endlevel rapport EC structureel bespreken met betrokkenen.	Gedaan (Ex.cie, MT, directie, relevante coördinatoren)	Structureel overleggen gaan gepland worden om vervolgacties te bespreken.
14.	Monitoring kallibratieproces eindwerk (uitvoerbaar- en noodzakelijkheid)	Pending (Ex.cie, MT)	
15.	Monitoring afbouw oude programma's en conversietabellen.	Pending (Ex.cie en management)	

Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for
Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master
Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

5. Richtlijnen en aanwijzingen om de uitslagen van tentamens te beoordelen en vast te stellen

5.1. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

De WHW (art. 7.12b lid 1 aanhef en onder b) verplicht de examencommissie tot het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de OER om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen. Om dit terrein enigszins in te kaderen, heeft de examencommissie altijd als richtlijn genomen het inspectierapport *Verdere versterking* (p. 23) waarbij drie terreinen worden genoemd waarop de examencommissie richtlijnen en aanwijzingen moet vaststellen.

- ✓ Richtlijnen voor de constructie van tentamens
- ✓ Richtlijnen voor de afname van tentamens
- ✓ Richtlijnen voor het beoordelen en vaststellen van de uitslag

1. Richtlijnen voor de constructie van examens

i) Verbetering van de kwaliteit van de examens door de toets commissie

Het doel was om alle examens door de toetscommissie worden te laten controleren *voordat* ze door de studenten konden worden afgenomen. De toetscommissie controleerde onder andere de constructieve validiteit van de examens en of de vragen daadwerkelijk de antwoorden oproepen die de examinatoren van de studenten zochten. Dit heeft de kwaliteit van de examens sterk verbeterd. Deze verbetering is nog beperkt binnen de gehele instituut, maar de toetscommissie monitort dit proces.

ii) Beter planning van de examens

De striktere planning hield in dat de docenten ruim voordat het examen werd afgenomen, hun stukken moesten aanleveren. In de meeste gevallen werd de nieuwe deadline gerespecteerd

2. Richtlijnen voor het afname van examens

i) Remindo, het digitale testplatform

In het studiejaar jaar 1819 is het gebruik van het digitale testplatform Remindo verbeterd door meer personeel te trainen om het platform te kunnen beheren. Voordien was slechts 1 medewerker volledig verantwoordelijk voor deze taak. Voornaamste probleem met Remindo is dat het veel administratieve uitdagingen met zich meebrengt. Wegens logistieke beperkingen dienen studenten hun examens op papier op de locatie Posthumalaan te schrijven, welke vervolgens naar locatie Kralingse Zoom gestuurd worden om te worden gescand. Vervolgens worden de gescande versies teruggestuurd naar het bedrijfsbureau op de Posthumalaan die ze vervolgens uploadt op Remindo zodat de docenten kunnen nakijken. Deze manier van administratie veroorzaakt

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

vertragingen waardoor studenten hun resultaten niet op tijd krijgen (d.w.z. binnen 3 weken, zoals de OER voorschrijft).

ii) Strategische planning en communicatie

Examens en lessen worden niet meer tegelijkertijd ingepland (zoals eerder was gebeurd). Hierdoor kunnen studenten in stilte examens maken en kan de examencommissie de kwaliteit van de toetsorganisatie beter waarborgen. De studenten worden ook geïnformeerd over de regels tijdens de examenperiodes via verschillende media zoals openbare mededelingen, hintmeldingen en e-mails.

3. Richtlijnen voor het beoordelen en bepalen van het resultaat

I) Externe examinatoren

In 1819 kwam aan het licht dat externe begeleiders (zoals managers van bedrijven waar studenten stageliepen) de rol van 'beoordelaar' hadden zonder te voldoen aan de vereisten van een dergelijke rol zoals gedefinieerd in de OER en WHW. De examencommissie heeft de kwestie met het management besproken. De ondernomen actie is dat de externen de rol van begeleider hebben en niet meer beoordelaar. De examencommissie heeft ook met de relevante coördinatoren afgestemd dat in de handleidingen dit correct wordt opgenomen.

II) Verzoeken om een second opinion op een cijfer

De examencommissie ontvangt regelmatig aanvragen van studenten die het niet eens zijn met het resultaat. Verzoek is vaak een second opinion. In veel gevallen stuurt de examencommissie de student terug naar de oorspronkelijke examinerator om feedback te vragen. De examencommissie kan immers alleen een oordeel vormen of het beoordelingsproces zorgvuldig is gevolgd. De examencommissie heeft derhalve bij management aangegeven dat het van belang is dat de tentameninzages zorgvuldig en zoveel mogelijk plenair worden georganiseerd.

III) Mondelinge examens

De examencommissie heeft geconstateerd dat niet alle mondelinge examens met twee beoordelaars plaatsvinden. De examencommissie heeft uitzonderingen gemaakt voor die mondelinge examens die door één beoordelaar zijn beoordeeld en op video zijn opgenomen. Echter, ook wegens privacy, heeft de examencommissie in overleg met de toetscommissie nadere richtlijnen opgesteld aangaande mondelinge tentamens.

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

Hoofdstuk 11 van de hogeschoolgids – in samenspraak met de andere examencommissies – biedt verdere uitwerkingen aan. Daarnaast wordt ook gekeken wat er in de praktijk nodig blijkt te zijn. De examencommissie had in 2016-2017 aanvullende specifieke richtlijnen voor examinatoren RBS opgesteld (zie bijlagen van betreffende jaarverslag). Daarnaast heeft de toetscommissie de taak op zich genomen om een toetsbeleid op te stellen met richtlijnen voor toetsconstructie, PDCA-cyclus en kwaliteitscriteria waaraan de meest voorkomende toetsen moeten voldoen. Dit document vervangt eerdere richtlijnen en zal worden toegestuurd aan alle examinatoren samen met het aanwijzingsbesluit tot examinator. Ook zal het ter informatie aan het overige personeel van instituut RBS overhandigd worden.

5.2. Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen

De kwaliteit van toetsen op onderdelen zoals toetsinstructie, correcte formulering, verdeling studielast, aantal (deel)toetsen lijken verbeterd te zijn d.m.v. de nadere richtlijnen. De beoordeelde toetsen zijn in hun algemeenheid valide, betrouwbaar en inzichtelijk.

5.3. Trends of aandachtspunten

Aanleiding voor aanvullende richtlijnen was de kennelijke onduidelijkheid voor examinatoren hoe om te gaan met mogelijke kwesties die zich kunnen voordoen aangaande resultaten. Voorbeelden zijn bonuspunten voor aanwezigheid; een externe begeleider een resultaat te laten vaststellen; ommissie van 4-ogen methode met name bij de talen. Het besef van mogelijke (juridische) gevolgen van bepaalde (onschuldige) handelingen ontbreekt soms. Derhalve vond de examencommissie het van belang om aanvullende richtlijnen op te stellen om hopelijk meer inzicht te bieden alsook het primaire doel om examinatoren te informeren over uitvoering van de tentamenprocedures en vaststellen van resultaten.

Een punt van aandacht richting administratie is wie het resultaat werkelijk invoert, ookwel de key users genaamd. Van belang is dat alleen de bevoegde examinator het resultaat (feitelijk) vaststelt en de technische uitwerking hiervan kan mogelijk conform heldere afspraken uitbesteed worden, bijv. bij geïntegreerde toetsen. Hiermee samenhangend is het cijferwijzigingsprocedure bij de RBS het jarenlang praktijk en gebruik dat cijferwijzigingsformulieren via het Bedrijfsbureau behandeld worden terwijl de examencommissie betrokken zou moeten zijn bij dit proces. Definitieve cijfers kunnen veranderd worden door een examinator door een verzoek in te dienen bij het Bedrijfsbureau middels een cijferwijzigingsformulier op Hint. Om de transparantie van vastgestelde cijfers te kunnen waarborgen, is het van belang dat de examencommissie hier een sterke rol neemt. Er valt hier nog een flinke verbeteringslag te maken maar inmiddels heeft de examencommissie voldoende mankracht om dergelijke taken als 'portefeuilles' te verdelen. (**PDCA-punt 16**).

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

Overzicht PDCA-punten aangaande 'Richtlijnen en aanwijzingen om de uitslagen van tentamens te beoordelen en vast te stellen'.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
16.	Aandacht voor vaststellen resultaat uitsluitend door bevoegde examiner en cijferwijzigingsproces + key users. Technische uitwerking mogelijk via interne afspraken uitbesteden.	Pending (Ex.cie, Bedrijfsbureau en MT)	-

Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

6. Vrijstellingenbeleid

6.1. Aantallen vrijstellingen

Het aantal vrijstellingen is toegenomen (zie excelbestand). Vorig verslagjaar (1718) was d.m.v. berichtgeving aangegeven dat vrijstellingen zeer waarschijnlijk niet mogelijk zijn door het nieuwe geïntegreerde curriculum. Derhalve was de verwachting dat er een daling zou zijn in de aantallen van vrijstellingen. Gezien de ingrijpende wijzigingen van individueel naar geïntegreerde toetsing, zijn veel vrijstellingsaanvragen nagenoeg niet toe te kennen.

De toename van vrijstellingen in dit verslagjaar is voornamelijk bij opleiding IBL geconstateerd. Dit heeft te maken met een eenmalige (talen)regeling welke door de opleiding toegekend is. Net als bij de vaststelling door de examencommissie of de student het eindniveau heeft behaald, is een zorgvuldige uitvoering van vrijstellingen van groot belang voor de betrouwbaarheid van diploma's. Het CvB heeft in de OER kaders omtrent vrijstellingen gesteld. Artikel 9.8 van de OER is de toetssteen voor het verlenen van vrijstellingen (afgeleid van artikel 7.12b lid 1 onder d WHW). Deze kaders hebben niet alleen – conform de opdracht van art. 7.13 lid 2 onder r WHW – betrekking op de gronden waarop vrijstelling kan worden verleend, maar limiteren ook het aantal tentamens waarvan vrijstelling kan worden verleend. Van belang is dat de examencommissie inzicht en vertrouwen heeft in de totstandkoming van de vrijstellingen. De examencommissie moet hierbij dezelfde zorgvuldigheid, objectiviteit en deskundigheid hanteren als bij de vaststelling van het eindniveau van de student.

6.2. Trends of aandachtspunten

Vrijstellingen kunnen enkel verleend worden voor het afleggen van één of meer tentamens op grond van eerder met goed gevolg afgelegde tentamens, indien de leerdoelen en het niveau genoegzaam is aangetoond. Voor IBL was een opvallende stijging van talen-vrijstellingen geconstateerd. Aanleiding voor de opvallende stijging van talen-vrijstellingen is een terugkerend vraagstuk waarbij studenten vertraging opliepen omdat ze de talenniveaus als te hoog gegrepen ervoeren. De opleiding IBL stelde derhalve een vervangende opdracht in van een lager niveau compenserend voor het hoogste niveau. Hierdoor kregen studenten die initieel ingestroomd waren op het hoogste niveau (CEF B2) de mogelijkheid om af te studeren op het oorspronkelijke lagere niveau (CEF B1). De examencommissie heeft over deze terugkerende kwestie nogmaals met management en betrokkenen overleg gevoerd. Het argument dat het behalen van een hoger niveau impliceert dat een lager niveau daarmee ook behaald zou zijn werd niet eensgezind gedeeld. De examencommissie ervoerde verdeeldheid en een zekere mate van beïnvloeding vanuit management. Er vonden meermaals afzonderlijk informele overleggen plaats wat tot miscommunicatie en misinterpretatie leidde.

Het uiteindelijke doel van maatwerk is het optimale uit iedere student te halen zodat de student wordt gezien als excellent. De examencommissie dient overtuigd te

worden dat de student zich op een hoger niveau kwalificeert. Van belang is dat de studielast welke voor talen staat in zijn totaliteit wordt behaald om een volwaardig (verplicht) examenprogramma te behalen.⁶ Een optie welke geopperd werd was de bevoegdheid zoals omschreven in artikel 7.10 lid 2, laatste zinsdeel WHW om een “door de examencommissie zelf te verrichten onderzoek” naar kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek omvat in te zetten. Echter, deze bijzondere bevoegdheid is niet doorgezet omdat deze wettelijke bevoegdheid niet vooraf in een regeling (OER) is vastgelegd in welke gevallen zij dit onderzoek inzet. Bij het ontbreken van duidelijkheid over de betekenis van artikel 7.10 lid 2, laatste zinsdeel verdient het aanbeveling dat deze bevoegdheid om een door haar te verrichten onderzoek in te stellen, opgenomen wordt in de OER (**PDCA-punt 17**). Impliciet laat artikel 9.4 lid 8 blijken dat dit kan, maar niet concreet genoeg in welke gevallen.

De kwestie leidde tot een beroepszaak bij het College van Beroep voor de examens. Als de ambitie te hoog gegrepen blijkt te zijn, dan ligt het volgens het CBE in de lijn der redelijkheid om de student terug te laten vallen op het oorspronkelijke leerniveau waarvoor een vervangende opdracht geboden dient te worden. Als gevolg zal er gecompenseerd worden met het laagste niveau waarop studenten normaal zouden instappen. Essentieel is dat er geen dispensatie verleend kan worden zonder dat daarvoor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens zijn overlegd, waarbij het beheersen van de leerdoelen en het niveau behorende bij de cursus wordt aangetoond (**PDCA-punt 18**).

Overzicht PDCA-punten aangaande ‘Vrijstellingenbeleid’.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
17.	Verzoek tot verduidelijking betekenis van artikel 7.10 lid 2 ‘een door EC te verrichten onderzoek’ jo. artikel 9.4 lid 8 en in welke (concrete) gevallen.	Pending (Ex.cie, CcS)	-
18.	Opvolging CBE-uitspraak m.h.o.o. nieuwe curriculum	Pending (Ex.cie)	

6

https://www.vereniginghogescholen.nl/system/knowledge_base/attachments/files/000/000/467/original/Brief_VH_aan_VO-raad_inzake_notitie_Diploma_op_maat_-_18112015.pdf?1448891395

**Postmalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

(talenlij) inzake vrijstelling welke uitsluitend verleend kunnen worden o.g.v. eerder succesvol afgelegde tentamens.		
--	--	--

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

7. Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing

7.1. Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)

De voorzitter alsook de vicevoorzitter participeert in het hogeschoolbrede Platform Voorzitters van Examencommissie (PVE). Via het Platform zijn er meerdere malen 'gastsprekers' uitgenodigd waarbij HR-medewerkers gespecialiseerd op een bepaald onderwerp een korte toespraak kwamen geven. Onderwerpen die onder de loep werden genomen waren privacy, Osiris-zaak en archivering. De intentie is om middels het Platform in 1920 ook externe professionals professionaliseringsactiviteiten te laten uitvoeren.

De vicevoorzitter is eveneens voor een 0,3 fte werkzaam bij Concernstaf hetgeen bijdraagt aan de deskundigheid en jurisprudentie bespreking.

Gezien de gewijzigde samenstelling van de examencommissie in 1819 waarbij 4 leden waren gestopt met de examencommissie en 5 nieuwe leden zijn bijgekomen, was het verzoek dat alle nieuwe leden de HR-academie training voor Examencommissies zouden volgen. 3 nieuwe leden hebben de training inmiddels gevolgd.

Deze halfjaarlijks scholingsbijeenkomst hebben als belangrijkste onderwerpen harmonisatie van de werkwijze van de verschillende examencommissies, wettelijke kaders van onze taken en casuïstiek bespreking.

7.2. Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)

Deskundigheid Examencommissie:

- Voorzitter Frans de Swart en lid Suzanne Fagel zijn begonnen met de cursus SKE (nog niet afgerond).
- Vicevoorzitter Julia Noordegraaf heeft in het verslagjaar (december 2018) middels herkansing haar SKE succesvol behaald.
- Lid Sharon Dzairo heeft in haar rol als examinerator haar BKO afgerond.
- Lid en voorzitter Toetscommissie Marion Nederlof heeft haar master toetsdeskundige afgerond.

Deskundigheid Toetscommissie:

- Twee toetscommissie leden hebben een BKE-certificaat.
- IBL : Sara Slaghuis, Harry Gorter, Steven Bergers for IBL and Kim van Orsel for the English language check. Marion Nederlof for the languages
- IBM : Ingrid Hoya and Sabrina Lammers

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

- IBA: Suzanne Fagel and Karlijn Peze
- Voorzitter: Marion Nederlof: master toetsdeskundige afgerond

7.3. Trends of aandachtspunten

Formeel dienen alle leden de (basis) HR-academie training te volgen, echter laat de praktijk zien dat dit niet altijd wordt gedaan. Er is behoefte geuit om voor nieuwe examencommissieleden begin het studiejaar een introductie cursus/dag te hebben, waarin aandacht besteed wordt aan aspecten als regelgeving, toetsdeskundigheid en goed bestuurlijk handelen (**PDCA-punt 19**).. Tevens is gebleken dat het BKE/SKE-traject een flinke werklast met zich meebrengt, meer dan er momenteel voor staat en is het opvallend hoe hoog de aantallen deelnemers zijn maar hoe klein het aantal is dat hun SKE werkelijk behaalt.

Overzicht PDCA-punten aangaande 'Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing'.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
19.	Monitoring deskundigheidsbevordering binnen EC en TC	Pending (Ex.cie)	

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

8. Aanwijzing examinatoren

8.1. Benoemingsprocedure en profielschetsen

Conform de HR-omschreven processen (Reglement Examencommissies en examinatoren) alsook de omschrijving in de Handreiking Examencommissies 2015 hecht de examencommissie er waarde aan om niet alleen over voldoende toetsdeskundigheid te beschikken om de kwaliteit van toetsing te kunnen beoordelen, maar ook hiermee in samenhang deskundige examinatoren aan te wijzen. De aanwijzingsbevoegdheid hangt nauw samen met de bredere verantwoordelijkheid van de examencommissie voor het borgen van de kwaliteit van de tentamens en het vaststellen van richtlijnen om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen. Deze richtlijnen zijn verscherpt en uitgebreid met het eerder genoemde document 'Guidelines for assessments for IB at RBS'.

Gebruikelijk was dat de examinatoren aangewezen werden conform de vastgestelde eisen⁷ in samenspraak met directie en opleidingsmanagement. Elk studiejaar werden twee soorten examinatoren benoemd: examinatoren afstuderen en examinatoren toetsen. In overleg met de onderwijsmanagers is vanaf 1819 besloten de aanwijzing secuurder en formeler te laten doen door de lijst van criteria meer aan te laten sluiten op de specifieke domeinen van het IB-programma. De examencommissie heeft structureel overleg met management hierover en de ambtelijk secretaris, samen met de secretaresse van management houden de assessorenregister continue bij. Zodoende hoopt de examencommissie meer zekerheid te hebben dat de examinatoren beschikken over onderwijskundige kennis en vaardigheden wat betreft het opstellen van toetsen, het vaststellen van de beoordelingswijze en -norm, het organiseren van toetsing en het kunnen analyseren van de toetsresultaten op basis van de gegeven richtlijnen. Doel is om betrouwbare, valide en transparante toetsing en beoordeling te kunnen waarborgen. Daarnaast is het voornemen om met ingang van studiejaar 19-20 alle examinatoren een persoonlijke benoemingsbrief te overhandigen waarbij expliciet aangegeven is voor welke onderdelen met benoemd is als examinator.

Daarnaast is management gevraagd om de docenten hun BKE (en evt. SKE) voortgang te monitoren. Een zorg is namelijk dat velen beginnen en bezig zijn met de cursus maar het niet afronden. Tevens zal de examencommissie de

---

⁷ Zie voor de profielschets examinatoren: <https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Rechten-en-plichten/Statuten-reglementen-richtlijnen-en-gedragsregels/>

benoeming van examinatoren van eindniveau aanscherpen om op deze manier een 'harde kern' te vormen en een continuïteit te waarborgen om een sterke basis te vormen voor het beoordelingsproces van het eindniveau van het nieuwe IB-programma. Hiermee beoogt de examencommissie om structurele waarborgingsactiviteiten te kunnen uitvoeren en te voorkomen dat door bijv. uitval of andere risico's het verloop van begeleiders hoog is. Ook zullen de kallibratiekringen aangestuurd worden om een vaste plek in het beoordelingscyclus te krijgen (**PDCA-punt 20**).

8.2. Benoeming 'externe' examinatoren

De benoeming van externe examinatoren hoort in beginsel op dezelfde wijze te geschieden als hierboven geschetst. Een aandachtspunt is dat de handleidingen van die studieprogramma-onderdelen, waarbij een externe betrokken is (bijv. stage en/of scriptie), geen meldingen maken van mogelijke oordelen van de externe, welk oordeel een deel uitmaakt van het resultaat (**PDCA-punt 21**). Voor het verslagjaar zijn er geen externe examinatoren aangewezen voor de reguliere programma's. Wel heeft de examencommissie voor hun eindniveau controle gebruik gemaakt van externe validering door externe experts aan te wijzen om een kritisch blik en oordeel te geven. Echter deze expertises zijn niet gebruikt om resultaten vast te stellen.

8.3. Trends of aandachtspunten.

De examencommissie kan, op grond van disfunctioneren, ook het besluit nemen om een examiner niet te herbenoemen. Dat was uiteindelijk niet het geval in het afgelopen studiejaar, afgezien van enkele twijfels. De kwesties zijn in goed overleg afgehandeld. Wel is de lijst van examinatoren voor het eindniveau kritisch herzien en zal er voor het studiejaar 1920 een veel selectievere keuze gemaakt worden wie tot examiner eindniveau benoemd wordt. Doel hiervan is om een meer centrale sturing vanuit 1 IB-programma te creëren voor het afstudeerprogramma van het nieuwe (geïntegreerde) IB-programma. Zo zal er meer inzicht en navolgbaarheid van het afstudeerproces gecreëerd worden. Dit zal ook voor de examencommissie een meer efficiënte wijze geven om de waarborging van de kwaliteit van het eindniveau te kunnen monitoren.

Overzicht PDCA-punten aangaande 'Aanwijzing examinatoren'.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
20.	Monitoring aangescherpte 'Assessoren register' alsook BKE/SKE + Persoonlijke aanstellingsbrief	Pending (Ex.cie, MT)	-
21.	Monitoring externe betrokkenen als begeleiders of examinatoren +	Pending (Ex.cie)	Overleg gevoerd met betrokken coördinatoren voor

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

	afstemming bijbehorende handleidingen.		afstemming vaststelling finale resultaat
--	--	--	--

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

9. Betrokkenheid bij accreditaties

9.1. Aard van de betrokkenheid

Nadat de opleiding International Business and Languages (IBL) (visitatie van 2 november 2017) een hersteltraject moest ingaan omdat de opleiding op standaard 4 niet voldeed aan de basiskwaliteit, zijn er grote stappen gemaakt door zowel de opleiding als de examencommissie. Nadat de opleiding een herstelplan had ingediend, is de examencommissie meer in overleg gegaan met betrokkenen. Ondanks tijdelijke uitval van de toenmalige voorzitter (van januari tot april 2018) heeft de vicevoorzitter zo goed mogelijk waargenomen. In overleg heeft de examencommissie het herstelplan van de opleiding met management besproken. De (her)accreditatie is in het verslagjaar (december 2018) goed verlopen waarbij de (nieuwe) voorzitter samen met 1 van de nieuwe leden de visitatiepanel een goed verhaal hebben weten te vertellen o.b.v. gezamenlijk inbreng van de examencommissie met een solide beleids- en jaarwerkplan alsook een inzichtelijke rapportage aangaande controle eindniveau. De belangrijkste verbeterpunt was om de kwaliteit van onderzoeksvaardigheden in het afstuderen te verhogen door ondermeer een verdiepende scholingstraject in te zetten. In februari 2019 is de nieuwe IB opleiding succesvol gevisiteerd (en uiteindelijk ook geaccrediteerd).

Onder toezicht oog van zowel directie, management als de voorzitter examencommissie zijn er in het verslagjaar intensieve kallibratie sessies gehouden met alle scriptiebegeleiders en een externe expert. Tevens is het afstudeerproces en programma bij alle opleidingen zoveel mogelijk gestroomlijnd. De examencommissie toonde een kritische en alerte houding met betrekking tot het realiseren van het eindniveau en de kwaliteitsborging toetsing.

9.2. Effecten van de betrokkenheid

In de afgelopen 2 verslagjaren (1718 en 1819) is de examencommissie in verschillende samenstellingen en verhoudingen met management/directie betrokken geweest bij meerdere (her)accreditaties. Wegens de redelijk moeizame verhoudingen met management in het studiejaar 1718 en de verscherpte aandacht aan opleiding IBL, is de examencommissie betrokken geweest bij de interne audits door de dienst AMC van opleidingen IBL (zoals uitgebreid omschreven in jaarverslag 1718). Het auditrapport d.d 17 september 2018 schetst een totaalbeeld waarbij het panel vaststelt dat de opleiding voortvarend aan de slag is gegaan met maatregelen ter verbetering van standaard 4. AMC omschrijft verder punten van aandacht om rekening mee te houden, met name herziening van de competenties, transparantere beoordelingsproces en duidelijkere inzicht hoe examencommissie het eindniveau gaat borgen. Ook benoemde zij enkele risico's, waaronder de verhoudingen tussen de examencommissie en de opleiding.

De examencommissie heeft de bevindingen besproken en heeft zich met haar gewijzigde samenstelling gericht op een nieuwe en meer efficiënte werkwijze en

communicatie, welke zijn vruchten merkbaar heeft afgeworpen. De examencommissie kon door haar toename in leden en verbeterde verhouding met management een actievere rol gaan nemen in de vroege fase en in overleg met zowel management, directie, toetscommissie en afstudeercommissies actief betrokken zijn. Om een gestructureerde continuïteit te waarborgen, heeft de vicevoorzitter er werk van gemaakt om een heldere beleids- en werkplan met jaarplanner op te stellen in het begin van het studiejaar. In overleg met de overige leden is deze uitgebreid met een meer gedetailleerd overzicht waarbij minimaal alle wettelijke taken aan bod komen alsook aanvullende additionele aandachtspunten (**PDCA-punt 22**).

Overzicht PDCA-punten aangaande 'Betrokkenheid accreditaties'.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
22.	Structurele betrokkenheid aangaande waarborging 4 standaarden van opleiding en accreditaties d.m.v. heldere beleids- en werkplan met jaarplanner in afstemming met betrokkenen.	Pending (Ex.cie, MT, directie, TC, afstudeercommissie)	Beleids- en jaarwerkplan wordt jaarlijks vastgesteld en overlegd aan betrokken om o.b.v. hiervan structureel afstemming te bereiken, alsook tot transparante stukken te komen voor accreditaties en navolgbaarheid van uitvoering van taken.

10. Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten

10.1. Aard van de betrokkenheid

De examencommissie is in het verslagjaar betrokken geweest bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum. De praktijk laat nog regelmatig zien dat de examencommissie in latere fases pas wordt benaderd aangaande mogelijke veranderingen. De examencommissie heeft geprobeerd dit te verbeteren door o.a. toename in aantal leden, zichtbaarheid te vergroten en meer overleggen te voeren met betrokkenen (o.a. curriculum commissie). Ook heeft de examencommissie extra aandacht gegeven aan de moduleomschrijvingen, toetsplannen en de toetsvormen. Belangrijk is dat de toetsvormen passend zijn en niet gedurende het jaar veranderen. De examencommissie heeft daarom om gedurende het jaar meer richtlijnen en informatieve berichten gestuurd om hen hierop te wijzen.

De examencommissie heeft daarnaast diverse malen overleg gevoerd aangaande de nieuwe curricula met de onderwijsmanagers en directie. Met name de conversie (of ontbrekende) tabellen zijn besproken en nadrukkelijk is verzocht deze af te ronden en te verbeteren, om duidelijk aantonen dat stuwmeerstudenten over de vereiste kennis, inzicht en vaardigheden beschikken. Punt van discussie is voornamelijk waar er niet deugdelijk geconverteerd kan worden, hoe hiermee om te gaan (*PDCA-punt 23*)

Daarnaast zijn de 2 pilots uit vorig verslagjaar (Route2Graduation en Business Pressure cooker) verder besproken en is uiteindelijk na veel overleg akkoord verleend voor de Schakelminor EUR en UvA (onderdeel van de Route2Graduation). De genoemde schakelminor wordt samen met andere instituten binnen HR gedaan en biedt een goede kans voor studenten met een bedrijfskunde gerelateerde hbo opleiding om door te stromen naar universiteit. Er zijn nadere afspraken gemaakt hierover en van belang is dat onze studenten de opleidingen bij RBS in zijn geheel doorlopen en mogelijk extra opgedane kennis (en studiepunten) als overige punten aangemerkt krijgen.

10.2. Effecten van de betrokkenheid

Zeker gezien de ingrijpende curriculumwijzigingen en overgang naar een nieuw (IB) programma is het van belang dat de basis van de programma's goed is voordat er alternatieve studieonderdelen geboden wordt. Wat betreft uitbesteed onderwijs (met name onderdelen buitenland) is er in het verslagjaar een stap gemaakt door meer overleg te voeren met coördinatoren die betrokken zijn bij studieonderdelen in het buitenland en de processen zodanig te stroomlijnen zodat er voldoende overzicht is en inzicht in de kwaliteitsborging. De examencommissie hoopt dat de betrokkenen meer interne afstemming zullen realiseren om dit proces beter in zicht te hebben.

Een terugkerend vraagstuk van de examencommissie is de verplichting buitenland onderdeel. Zeker met het oog op het nieuwe IB-curriculum heeft de examencommissie meermaals directie gevraagd formeel goedkeuring te verlenen voor de plicht buitenland. Voorheen was bij de opleidingen IBL en TMA (verplicht) en bij IBMS (facultatief) de plicht dat studenten een half jaar tot een jaar naar het buitenland gaan. Wanneer de tentamens worden behaald, levert dit studenten 30 tot zelfs 60 credits op. Het verzoek van de examencommissie aan directie, mogelijk in overleg met CvB en IMR, is (nogmaals) dat het juridische kader verduidelijkt wordt en uitkomst te bieden van de eerder genoemde discussie (zie mails directie en juridische zaken februari 2017 en memo MOBID d.d. 29 mei 2017) (**PDCA-punt 24**) Degene die bepalen of het verplichte buitenland-programma onderdelen onmisbaar zijn, zijn het CvB in overleg met de medezeggenschap. Bij navraag bleek uit de openbare notulen van het CMR/IMR hier geen concrete afspraken gemaakt te zijn. Voorlopig probeert de examencommissie de kwaliteitswaarborging van de buitenland onderdelen in overleg met de betrokken coördinatoren en CoIA (Centre of International Affairs) nader te bekijken⁸. In verband met haar rol bij de kwaliteitsborging van de tentamens en examens is het van belang dat de examencommissie zicht heeft op dit deel van de studie.

Overzicht PDCA-punten aangaande 'Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten'.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
23.	Monitoring van <i>deugdelijke</i> conversies	Pending (Ex.cie en MT)	Afgesproken is dat oude stijlen slechts 2 keer geboden worden en dat daarna wordt overgegaan op conversietabel. Managers zullen conversietabellen finaliseren en afstemmen met ex.cie.
24.	Verzoek aan directie, mogelijk in overleg met CvB en IMR, is	Pending (Ex.cie, directie en CvB)	Conform de procedure zoals door OCW-brief 2015 omschreven,

⁸ Zie EC-memo 1718-0113.

	verduidelijking van juridische kader van plicht buitenland (zie mails directie en juridische zaken februari 2017 en memo MOBID d.d. 29 mei 2017).		bepaalt het CvB, in overleg met de medezeggenschap of er sprake is van een excursie die in verband daarmee onvervangbaar is.
--	---	--	--

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

11. Beoordeling van programma's op maat

11.1. Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten

De beoordeling en vaststelling van aangepaste programma's dient door de examencommissie te geschieden. In het huidige verslagjaar zijn er nog steeds studenten die ioude modules open hebben staan welke niet meer regulier worden geboden. Gezien het nieuwe (geïntegreerde) curricula van RBS is er in specifieke situaties op grond van helder omschreven uitzonderingscriteria alsnog besloten om opnieuw oude stijl modules aan te bieden. Wel heeft de examencommissie nadrukkelijk kenbaar gemaakt dat het de laatste keer is dat oude stijl opnieuw aangeboden zou worden⁹. Zoals in hoofdstuk 10 omschreven, heeft de examencommissie de opleidingen geadviseerd om een volledige conversietabel te maken. Ingeval de conversietabel geen soelaas bood, heeft de examencommissie, in overleg met coördinator studentzaken, per geval apart bekeken wat de meest redelijke maar ook valide oplossing was.

11.2. Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen

Ook dit verslagjaar zijn verzoeken binnengekomen van studenten die een periode aan een andere hogeschool (externe minor, Kies op Maat) of in het buitenland willen studeren. Goedkeuring heeft de examencommissie afhankelijk gemaakt van de vraag of de minor voldoende relevant was voor het programma en of er geen inhoudelijke overlap met het programma was. Zoals hierboven omschreven krijgt de examencommissie veel verzoeken van studenten die om moverende redenen hun stage en/of minor onderdeel niet in het buitenland kunnen doen. De examencommissie dient bij het beoordelen van verzoeken tot dispensatie buitenland mee te wegen in hoeverre de opleiding een alternatief moet/kan bieden om alsnog te voldoen aan de gestelde eisen wat betreft internationale component van het programma. Voorlopig is er in de hogeschoolgids hoofdstuk 10 de mogelijkheid opgenomen om een verzoek tot dispensatie buitenland opgenomen mits er voldaan wordt aan bepaalde voorwaarden.

---

⁹ 'Bericht conversietabel oude en nieuwe stijl' d.d. 8 december 2018.

12. Verstreckte getuigschriften

12.1. Aantal verstreckte getuigschriften

De examencommissie heeft in het verslagjaar besloten om tweewekelijks een diploma vergadering te houden i.p.v. de gebruikelijk maandelijks vergadering. Het separaat verstuurd excelbestand bevat een overzicht van het aantal uitgereikte getuigschriften. Er is een toename waar te nemen bij de bachelors en Masters. Mogelijke reden is de toename van aantal studenten.

Gezien de (uitgebreide) controle die de examencommissie doet aangaande geslaagden verzoeken (bijv. osiris check) heeft de tweewekelijkse structuur wel geleid tot een toename van de werkdruk waardoor de goedkeuring van geslaagden soms vertraging opliep. De examencommissie zal voor volgend verslag jaar evalueren of een tweewekelijkse of een maandelijks structuur gewenst is (herhaling **PDCA-punt 3**).

12.2. Trends of aandachtspunten

Behalve het verscherpte aandacht voor het Proces Diplomereren, zijn er verder geen aandachtspunten aangaande getuigschriften.

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

In het studiejaar 1718 waren er logistieke en organisationele problemen rondom de ceremoniële uitreiking van 29 september die werden veroorzaakt door het verzoek van management om ook studenten die tussen 1-28 september 2018 afstudeerden (dus officieel na het studiejaar 1718), mee te nemen in de diploma-uitreiking van 29 september. In het studiejaar 1819 heeft dit probleem zich niet voorgedaan omdat er in goed overleg is afgesproken om enkel studenten uit het afgelopen studiejaar 1819 (dus t/m 31 augustus 2019) toegang te geven tot de diploma-ceremonie. Een speerpunt van de examencommissie is dan ook om meer bekendheid te creëren aangaande het centrale beleidsstuk 'Proces Diplomereren'. Bestuurlijk aandacht voor het diplomeringproces en deze meer zichtbaar te maken binnen de organisatie voor alle betrokkenen aangaande het diplomaproces is hiervoor bevorderlijk. (herhaling **PDCA punt 4**).

Daarnaast valt het de examencommissie op dat steeds meer studenten een verklaring conform artikel 7.11 lid 5 WHW vragen omdat ze in een vroeg stadium voor aanmelding van een vervolgstudie moeten kunnen aantonen hun getuigschrift te hebben behaald of gaan behalen. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke werkdruk in juli en augustus, omdat er een soortgelijk proces doorlopen moet gaan worden als bij een aanvraag tot getuigschrift. De examencommissie hoopt dat onderwijsinstellingen waarbij de studenten hun vervolgstudie willen voortzetten de benodigde stukken voor toelating zodanig herzien dat het niet leidt tot extra werkdruk van de examencommissies Hogeschool Rotterdam.

Tevens lijken de studenten niet altijd te realiseren dat zijzelf het getuigschrift dienen aan te vragen. Hoewel informatievoorziening hierover via meerdere kanalen geboden wordt (bijv. Hint, Hogeschoolgids, de WHW, bedrijfsbureau) komt het meerdere malen voor dat studenten in de veronderstelling zijn dat het getuigschrift automatisch wordt aangevraagd zodra alle studiepunten behaald zijn. Informatievoorziening hierover dient mogelijk (nog meer) verhelderd te worden (**PDCA-punt 25**).

Overzicht PDCA-punten aangaande 'Verstreckte getuigschriften'.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
25.	Verduidelijking van informatievoorziening aangaande aanvragen getuigschriften	Pending (Ex.cie, bedrijfsbureau, afstudeercoördinatoren)	-
	herhaling PDCA-punt 3	-	-

Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

	herhaling <i>PDCA punt 4</i>	-	-
--	-------------------------------------	---	---

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

13. Fraude en preventie

13.1. Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen

Het aantal fraudegevallen lijkt te zijn gedaald. Een vast getal is moeilijk te geven omdat zowel via de nieuwe functie van Osiris-zaak, als via de mail of van de surveillanten de vermoedens binnenkomen. Wel is opgevallen dat de benodigde informatie welke ingevoerd moet worden, niet altijd helder is. Dit zou te maken kunnen hebben met de manier waarop Osiris-zaak hierover is ingericht. Bijkomstigheid van de nieuwe Osiris-zaak functie is dat men meer bewust is van de procedures en dat indiening van dergelijke zaken vergemakkelijkt wordt.

13.2. Praktijken op het gebied van fraude door studenten

In het verslagjaar heeft zich meerdere gevallen van tentamenfraude voorgedaan waarbij plagiaat door examinatoren wordt aangegeven, of een student spiekbriefjes of mobiel in bezit had, en studenten andere studenten (goedbedoelend) helpen met vormen van plagiaat/fraude. De examencommissie had zich eerder de zorg geuit dat identiteitsfraude mogelijk is. Afgelopen studiejaar lijkt een daling waar te nemen van identiteitsfraude.

Artikel 7.12b lid 3 WHW verplicht de examencommissie regels vast te stellen omtrent de uitoefening van deze bevoegdheid en over de maatregelen die de commissie kan nemen. De examencommissie heeft in hoofdstuk 11 van de hogeschoolgids tezamen met de andere examencommissies regels gesteld. Het Ephorus programma wordt gehanteerd bij schriftelijke stukken en de uitkomsten van Ephorus worden als een cruciaal bewijsstuk gezien door de examencommissie. Ephorus wordt veelal gebruikt door de docenten, echter komt het regelmatig voor dat docenten eigenhandig een vergelijking maken en hun aantekeningen hiervan als bewijs opsturen. Dit heeft niet de voorkeur van de examencommissie omdat niet voldoende objectief vast te stellen is of er feitelijk sprake is van overname van andermans werk.

Voor de examencommissie RBS is jarenlang het beleid ontstaan dat indien er fraude is geconstateerd, het tentamen van de desbetreffende student ongeldig wordt verklaard. Daarnaast wordt de student in beginsel uitgesloten van deelname aan het eerstvolgende tentamen voor ongeveer 4 studiepunten. Afhankelijk van de situatie, krijgt de student meestal wel de kans om de herkansing te maken. In geval van internationale studenten, voor wie de consequenties vaak verrekender zijn, wordt rekening gehouden met de strafmaat. De nieuwe samenstelling van de

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

examencommissie RBS heeft ertoe geleid dat het bestaande beleid onder de loep wordt genomen. (**PDCA-punt 26**) Behoefte is om te sparren met andere examencommissies en eventueel jurisprudentie te bespreken om tot een zekere 'sanctieladder' te komen. Hier zou een rol voor het Platform (PVE) kunnen zijn.

Onregelmatigheden komen ook voor, zoals verstoring van het tentamen of de instructies van een surveillant/examens die niet worden opgevolgd. Dit wordt gezien als een tentamenonregelmatigheid waarbij een proportionele maatregel is om het tentamen van de student ongeldig te verklaren. Een opvallende stijging hiervan laat zien dat de studenten mondiger lijken te worden en ook is gebleken dat consistent handelen, waarbij alle betrokkenen zoals bedrijfsbureau, de toetsorganisatie medewerkers alsook alle leden van de examencommissie en examinatoren, gelijk dienen te handelen als het gaat om reactie op het wangedrag van een student bij tentamens.

T.b.v. preventie is er voorlichting gegeven over plagiaat aan docenten (d.m.v. bovengenoemde richtlijnen) en studenten (d.m.v. docenten in de les en informatie op Hint) gegeven. Nog niet iedereen weet hoe om te gaan met fraude, maar Osiris-zaak zal dit proces verduidelijken. De examencommissies is voornemens om een meer pro-, en interactieve rol te nemen aangaande inlichting en informatie voorziening d.m.v. inloopuren, workshops tijdens seminar dagen, Hint-pagina updaten en mogelijk andere 'promotie'-activiteiten (**PDCA-punt 27**).

13.3. Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren

De examencommissie heeft dit jaar geen situatie ervaren waarbij een examinator scriptievoorbeelden o.i.d. doorstuurde, of oefenvragen welke gelijk waren aan de tentamenvragen. Wel heeft de examencommissie nadrukkelijk aangegeven aan management dat niet alleen een risico ligt van het in de hand werken van plagiaat door een examinator, maar ook auteursrechtelijke en privacy vragen kan opwerpen.

13.4. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren

Omdat er in het verslagjaar geen gevallen zich hebben voorgedaan waar bij de examencommissie van mening was dat een examinator fraudeerde of niet goed functioneerde, hoefde er gelukkig geen maatregelen opgelegd te worden. Wel heeft de examencommissie in overleg met management het document 'Guidelines for assessments for IB at RBS' besproken, met name ingeval er niet wordt gehouden aan de richtlijnen (bijv. bij beoordeling van tentamens en examens), de examencommissie om nadere inlichtingen vraagt (o.g.v. artikel 7.12c lid 2 WHW). Ingeval dit niet leidt tot het resultaat dat de examencommissie beoogt, dan gaat de examencommissie met management in gesprek om te kijken of het mogelijk via de manager behandeld kan worden omdat het vaak gaat over het functioneren van de medewerker. Als manager en examencommissie gezamenlijk eens zijn om de status van examinator in te trekken, dan zal de

betreffende persoon niet (her)benoemd worden. De examencommissie wil middels overleg met management dit zorgvuldig aanpakken.

13.5. Trends of aandachtspunten

De examencommissie is van mening dat speciale aandacht nodig is voor de oplettendheid van surveillanten. De instructies voor surveillanten zijn weliswaar duidelijk maar alsnog zijn er geluiden dat het bij de 1 surveillant makkelijker is om te spieken en dat niet alle surveillanten even consequent met de examenregels omgaan. (**PDCA-punt 28**).

Overzicht PDCA-punten aangaande 'fraude en plagiaat'.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
26.	Behoeftte om te sparren met andere examencommissies en eventueel jurisprudentie te bespreken om tot een zekere 'sanctieladder' te komen.	Pending (Ex.cie, PVE, CcS)	Zittingssecretaris van CcS heeft vb. sanctieladder aan PVE overhandig. Sparringssessie hierover zal ingepland worden
27.	Inlichting en informatievoorziening aanscherpen d.m.v. inloopuren, workshops, Hint-pagina updaten etc.	Pending (Ex.cie en communicatie)	-
28.	Extra aandacht voor instructies van surveillanten om te waarborgen dat er consequent met de examenregels omgegaan wordt.	Pending (Ex.cie, Bedrijfsbureau)	-

14. Toetsgerelateerde klachten

14.1. Aantallen toetsgerelateerde klachten en aantal gegronde daarvan

De aantal klachten lijken afgenomen te zijn. Een nuance is wel aan te brengen waarbij een klas gelijktijdig een verstoring of andere vormen van storende afleiding tijdens een tentamen als een groep een klacht indienen. Meestal gaan de klachten over: niet eens zijn met de beoordeling (second-opinion), zoekgeraakt tentamen, computerproblemen gedurende digitaal tentamen, geluidsoverlast, toetsvragen die niet in overeenstemming zijn met de toetsdoelen, wijziging tentamenrooster.

14.2. Trends of aandachtspunten.

Klachten aangaande toegekende resultaten lijken toe te nemen, echter de vraag is of de student werkelijk oneens is met het toegekende resultaat of wegens strengere toelatingseisen bij andere modules of vervolgstudies, alles probeert aan te grijpen. Daarnaast lijken de studenten mondiger te worden en meteen een zaak te willen aanspannen zonder eerst het minnelijk voortraject te doorlopen, of überhaupt langs de docent te gaan. De examencommissie mag zich bij de beoordeling van deze klachten slechts richten op het beoordelingsproces en kijkt niet "inhoudelijk". Indien deze procedures op de juiste wijze zijn gevolgd, heeft de examencommissie (meestal) geen reden te twifelen aan het oordeel van de (twee) examinatoren. De examencommissie vindt de toenemende mate van 'claimcultuur' zorgelijk worden, zeker nu ook studenten niet alleen bezwaar tegen cijfers maken, maar ook lijkt wel, bij hun bezwaar tegen een toetscijfer andere procedures van ongewenst gedrag of discriminatie initiëren zonder dat daar een grond voor lijkt te zijn.

Daarnaast is een voorlichting voor de docenten raadzaam. Wetgeving is aan het verscherpen en men dient voorzichtiger om te gaan met informatie en ook stellingen en toezeggingen die gemaakt worden. Studenten lijken meer te verwachten zonder meer eigenaarschap of verantwoordelijkheid te willen nemen en realiseren niet altijd wat de impact kan zijn zodra een beroepsprocedure wordt geïnitieerd. De examencommissie hoopt dat rechten en plichten verhelderd worden naar de studenten en docenten, om zo beter geïnformeerd te zijn wat de rechtsbeschermingsprocedures zijn en wanneer deze werkelijk ingezet dienen te worden (**PDCA-punt 29**).

Overzicht PDCA-punten aangaande 'toetsgerelateerde klachten'.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
29.	Behoeftte aan verheldering rechten en plichten van docenten en studenten alsook rechtsbeschermingsprocedures .	Pending (Ex.cie, PVE, CcS)	-

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

15. Hoorzittingen examencommissie

15.1. Aantallen hoorzittingen

De aantal hoorzitting zijn sinds invoering Osiris-zaak toegenomen. Niet alleen heeft student bij een afgewezen besluit recht op een hoorzitting, maar osiris-zaak maakt het ook mogelijk bij gedeeltelijk toegewezen besluiten om een hoorzitting aan te vragen. Studenten lijken voorbarig te zijn met het aanvragen van een hoorzitting zonder het besluit zorgvuldig doorgenomen te hebben. Dit maakt de examencommissie op uit het feit dat veel studenten zonder kennisgeving niet komen opdagen.

15.2. Trends of aandachtspunten

De examencommissie herhaalt wat zij in het vorig jaarverslag heeft geschreven, namelijk of er verplicht een hoorzitting moet worden geregeld, conform de drie cumulatief opgesomde voorwaarden van art. 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht. Er lijken namelijk onnodig veel hoorzittingen aangevraagd te worden wat in de praktijk voor de examencommissie en ook voor de student het proces van besluitvorming nodeloos vertraagd. Vaak wijken de gegevens van de examencommissie op grond waarvan een besluit wordt genomen, niet af van gegevens die de student zelf heeft verstrekt. Gebleken is dat studenten, die een bericht krijgen dat er een Osiris-zaak bericht is (zonder inhoud) waarvan het resultaat wordt medegedeeld, vaak het besluit niet lezen en meteen op de link van hoorzitting klikken. De examencommissie heeft eerder het punt van hoorplicht aangekaart bij FIT-Osiris Zaak. De wet verplicht niet om voor elke incident een hoorzitting te moeten bieden.¹⁰ Er zijn dus mogelijkheden om de hoorzitting niet te hoeven bieden. Daarnaast somt artikel 7:3 Awb de uitzonderingsgevallen op de hoorplicht op.¹¹ Bij kennelijke niet-ontvankelijkheid en kennelijke ongegrondheid is

---

¹⁰ Artikel 4:7 Awb geeft aan dat:

1. Voordat een bestuursorgaan een aanvraag tot het geven van een beschikking geheel of gedeeltelijk afwijst, stelt het de aanvrager in de gelegenheid zijn zienswijze naar voren te brengen indien:
a. de afwijzing zou steunen op gegevens over feiten en belangen die de aanvrager betreffen, en
b. die gegevens afwijken van gegevens die de aanvrager ter zake zelf heeft verstrekt.
2. Het eerste lid geldt niet indien sprake is van een afwijking van de aanvraag die slechts van geringe betekenis voor de aanvrager kan zijn.

¹¹ De volgende gronden zijn opgesomd in artikel 7:3 Awb: A) het bezwaar is kennelijk niet-ontvankelijk (Als direct kan worden vastgesteld, dat er formele belemmeringen zijn om (inhoudelijk) op het bezwaarschrift in te gaan, is het bezwaarschrift kennelijk niet-ontvankelijk. Belanghebbenden hoeven niet te worden gehoord. Bestaat er maar enige vorm van twijfel over de ontvankelijkheid, dan moet worden gehoord); of B) bezwaar is kennelijk ongegrond (Als op grond van de wet en vaste jurisprudentie kan worden verondersteld dat het bezwaar van de belanghebbende geen enkele kans van slagen zal hebben, kan van een hoorzitting worden afgezien).

er grond om geen hoorzitting te bieden. Van kennelijke ongegrondheid spreekt men indien uit het bezwaarschrift zelf al direct, dat wil zeggen zonder enig verder onderzoek, blijkt dat de aangevoerde bezwaren ongegrond zijn en er redelijkerwijs over die conclusie geen twijfel mogelijk is (Pres CRvB 11april 1995, KG 1995, 245 en N.o. 26 september 1997, AB 1998,7). In de memorie van toelichting bij de Awb wordt een aantal voorbeelden genoemd.¹² De examencommissie vraagt nogmaals het instellingsbestuur aandacht te geven om dit in Osiris-Zaak anders in te richten (**PDCA-punt 30**).

Overzicht PDCA-punten aangaande ‘hoorzittingen examencommissies’.

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
30.	Verzoek tot aandacht wel/niet (wettelijk) verplichten van hoorzittingen.	Pending (Ex.cie, PVE, CvB/CcS, Fit-Osiris-Zaak)	-

¹² Voorbeelden zijn: tegemoetkoming aan het bezwaar is evident in strijd met een wettelijk voorschrift; het bezwaar richt zich tegen de afwijzing van een herhaalde aanvraag zonder dat in het bezwaarschrift melding wordt gemaakt van nieuwe feiten of omstandigheden; het bezwaar richt zich tegen een beslissing die overeenkomt met vast, door de rechter aanvaard beleid en er zijn geen bijzondere omstandigheden aangevoerd op grond waarvan van het beleid zou moeten worden afgeweken.

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

16. Aantal beroepszaken CBE

16.1. Aantallen beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegronde daarvan

Over het algemeen heeft de examencommissie RBS een zeer gering aantal CBE zaken gehad. Meestal heeft de examencommissie kunnen schikken. Wegens de juridische achtergrond van de vicevoorzitter waren de schikkingen goed onderbouwd en werd er ook goed gekeken naar mogelijke precedentwerking.. Door de wijzigingen in de samenstelling van de examencommissie wordt er vanaf dit studiejaar (1819) meer pedagogisch opgetreden. Meermalen heeft de examencommissie ervoor gekozen om bepaalde kwesties te laten brengen tot een CBE zaak om beleid en standpunten te kunnen vormen.

16.2. Trends of aandachtspunten

In het verslagjaar is er een toename waargenomen in de aantal beroepszaken, niet alleen bij het CBE maar ook bij andere instanties (zoals het College voor de Rechten van de Mens). Zoals aangegeven in hoofdstuk 14 lijkt er een toenemende claimcultuur te ontstaan waarbij studenten meer middelen inzetten dan de publieksrechtelijke. De examencommissie hoopt door verduidelijking van rechten, plichten en verantwoordelijkheden dat studenten vaker een minnelijk traject zullen doorlopen ingeval van onenigheid.

17. Overige aangelegenheden

Specifieke zaken voor het CvB:

Op basis van de genoemde PDCA-punten, zijn onderstaande gekleurde onderdelen de specifieke punten gericht aan het CvB:

	PDCA punt	Status + stakeholder	Uitkomst
0.	Aanstellen nieuwe ambtelijk secretaris	Verzoek gedaan	Per 1 september 2019 nieuwe ambtelijk secretaris benoemd
0,5	Examencommissietraining volgen	Lopend	Enkele leden dienen training nog te volgen
1.	Verzoek om Osiris Zaak te vereenvoudigen en processen efficiënter te laten verlopen.	Gedaan (Fit-Osiriszaak)	Bij navraag bleek dat het in het systeem zodanig is ingebouwd dat dit niet veranderd kan worden.
2.	Juridische geschoold persoon als coördinator klachten aan te stellen met een adviserende functie EC.	Pending (Directie)	Eerder afgewezen, echter met nieuwe directeur opnieuw besproken.
3.	Evaluatie structuur diploma vergaderingen.	Pending (Ex.cie en bedrijfsbureau)	September 1920 zal besloten worden.
4.	Instellen structureel overleg stakeholders	Gedaan (Ex.cie en management)	Vanwege directiewisseling met ingang van september 1920 ingezet.
5.	Verzoek om verscherpt (bestuurlijk) aandacht alsook meer bekendheid voor het Proces Diplomen alsook voor de kwalificaties en profielen van examencommissie. Interne aanvullende afspraken 'Proces Diplomen'. Jaarlijks herzien met alle betrokkenen voor afstemming.	Gedaan (Ex.cie, CvB, bedrijfsbureau, MT, studentzaken)	Jaarlijks overleg hierover
6.	Periodiek contact TC aangaande inhoud mandaat om: <ul style="list-style-type: none"> - te evalueren of de geplande en uitgevoerde activiteiten tot langdurige verbeteringen leiden; - aansluiting op EC beleids- en jaarwerkplan. 	Pending (Ex.cie en Toetscommissie)	-

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

6.5	Aanstellen AC-leden bij Masteropleidingen	Pending (Ex.cie en Management)	Met ingang van studiejaar 1920
7.	Behoeftte aan procedure voor archiveren van examens en eindwerk volgens de WHW	Pending (Ex.cie, Bedrijfsbureau, CvB/CcS)	Via het Platform wordt centraal onderzocht wat voor ex.cie's nodig is.
8.	Aandacht vragen voor bezetting bedrijfsbureau wegens specifieke expertises of taken aan individuen.	Pending (Ex.cie en Management)	-
9.	Extra aandacht Master programma's.	Pending (Ex.cie en MT)	-
10.	Continuering Plan van Aanpak om controle activiteiten kenbaar te maken van onderdelen op eindniveau, zowel intern als extern.	Pending (Ex.cie)	
11.	Afstemming toetsvisie- en beleid, alsook de toetsplan(nen) voor het nieuwe IB en controle uitbesteed onderwijs/studieonderdelen buitenland.	Pending (Ex.cie, toetscommissie, MT, CuCo, Directie)	
12.	Wisselwerking tot stand laten komen met een andere examencommissie voor een externe controle.	Pending (Ex.cie RBS + andere HR-Examencommissie)	
13.	Aanbevelingen en vervolgacties endlevel rapport EC structureel bespreken met betrokkenen.	Gedaan (Ex.cie, MT, directie, relevante coördinatoren)	Structureel overleggen gaan gepland worden om vervolgacties te bespreken.
14.	Monitoring kallibratieproces eindwerk (uitvoerbaar- en noodzakelijkheid)	Pending (Ex.cie, MT)	
15.	Monitoring afbouw oude programma's en conversietabellen.	Pending (Ex.cie en management)	
16.	Aandacht voor vaststellen resultaat uitsluitend door bevoegde examinator en	Pending (Ex.cie, Bedrijfsbureau en MT)	-

Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

	cijferwijzigingsproces + key users. Technische uitwerking mogelijk via interne afspraken uitbesteden.		
17.	Verzoek tot verduidelijking betekenis van artikel 7.10 lid 2 'een door EC te verrichten onderzoek' jo. artikel 9.4 lid 8 en in welke (concrete) gevallen.	Pending (Ex.cie, CvB/CcS)	-
18.	Opvolging CBE-uitspraak m.h.o.o. nieuwe curriculum (talenlijn) inzake vrijstelling welke uitsluitend verleend kunnen worden o.g.v. eerder succesvol afgelegde tentamens.	Pending (Ex.cie)	
19	Monitoring deskundigheidsbevordering binnen EC en TC	Pending (Ex.cie)	
20.	Monitoring aangescherpte 'Assessoren register' alsook BKE/SKE	Pending (Ex.cie, MT)	-
21.	Monitoring externe betrokkenen als begeleiders of examinatoren + afstemming bijbehorende handleidingen.	Pending (Ex.cie)	Overleg gevoerd met betrokken coördinatoren voor afstemming vaststelling finale resultaat
22.	Structurele betrokkenheid aangaande waarborging 4 standaarden van opleiding en accreditaties d.m.v. heldere beleids- en werkplan met jaarplanner in afstemming met betrokkenen.	Pending (Ex.cie, MT, directie, TC, afstudeercommissie)	Beleids- en jaarwerkplan wordt jaarlijks vastgesteld en overlegd aan betrokkenen om o.b.v. hiervan structureel afstemming te bereiken, alsook tot transparante stukken te komen voor accreditaties en navolgbaarheid van uitvoering van taken.
23.	Monitoring van <i>deugdelijke</i> conversies	Pending (Ex.cie en MT)	Afgesproken is dat oude stijlen niet voor de 3 ^e (of vaker) maal geboden worden Managers zullen conversietabellen finaliseren en afstemmen met ex.cie.
24.	Verzoek aan directie, mogelijk in overleg met CvB en IMR, is verduidelijking van juridische kader	Pending (Ex.cie, directie en CvB)	Conform de procedure zoals door OCW-brief 2015 omschreven, bepaalt het CvB, in

	van plicht buitenland (zie mails directie en juridische zaken februari 2017 en memo MOBID d.d. 29 mei 2017).		overleg met de medezeggenschap of er sprake is van een excursie die in verband daarmee onvervangbaar is.
25.	Verduidelijking van informatievoorziening aangaande aanvragen getuigschriften	Pending (Ex.cie, bedrijfsbureau, afstudeercoördinatoren)	-
26.	Behoeftte om te sparren met andere examencommissies en eventueel jurisprudentie te bespreken om tot een zekere 'sanctieladder' te komen.	Pending (Ex.cie, PVE, CcS)	Zittingssecretaris van CcS heeft vb. sanctieladder aan PVE overhandig. Sparringssessie hierover zal ingepland worden
27.	Inlichting en informatievoorziening aanscherpen d.m.v. inloopuren, workshops, Hint-pagina updaten etc.	Pending (Ex.cie en communicatie)	-
28.	Extra aandacht voor instructies van surveillanten om te waarborgen dat er consequent met de examenregels omgegaan wordt.	Pending (Ex.cie, Bedrijfsbureau)	-
29.	Behoeftte aan verheldering rechten en plichten van docenten en studenten alsook rechtsbeschermingsprocedures .	Pending (Ex.cie, PVE, CcS)	-
30.	Verzoek tot aandacht wel/niet (wettelijk) verplichten van hoorzittingen.	Pending (Ex.cie, PVE, CvB/CcS, Fit-Osiris-Zaak)	-

18. Bijlagen

A. MANDAAT TOETSCOMMISSIE 1819:

1819-0006.2 Mandaat van de examencommissie aan de toets commissie aangaande borging van kwaliteit van de tentamens en examens

De examencommissie van de opleiding International Business,
differentiaties International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management en voor de masteropleidingen Master in Consultancy and Entrepreneurship, Master in Logistics Management en Master in Finance and Accounting, (hierna: de Examencommissie) overwegende dat

— op grond van art. 7.12b lid 1a WHW het tot de wettelijke taak van examencommissies behoort de kwaliteit van de tentamens en examens te borgen
— de examencommissie het orgaan is dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de Onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad (art. 7.12 lid 2 WHW) — het Reglement Examencommissies en Examinatoren (art. 4.1 onder g) voorziet in de mogelijkheid een toetscommissie te machtigen de toetspraktijk te onderzoeken
— er geen wettelijke bepaling is die de bevoegdheid van de Examencommissie beperkt om zich bij de uitoefening van haar taak te laten bijstaan door anderen
— wanneer de Examencommissie zich slechts laat bijstaan, er geen bevoegdheden worden overgedragen (delegatie) noch de bevoegdheid wordt verleend om in naam van de Examencommissie besluiten te nemen (mandaat)
— het wenselijk is dat de borging van de toetsing binnen de opleiding breed gedragen wordt — het bovendien wenselijk is dat de Examencommissie gebruik maakt van de aanwezige kennis en expertise binnen de opleiding met betrekking tot toetsing en examinering

besluit:

1. De Examencommissie laat zich bijstaan in de uitoefening van haar wettelijke taak ex 7.12b lid 1a WHW door een toetscommissie zoals bedoeld in art. 4.1 onder g van het Reglement Examencommissies en Examinatoren.
2. Er is een toetscommissie voor de opleiding International Business, voor de gezamenlijke Masteropleidingen als bovengenoemd.
3. In de toetscommissie voor de opleiding International Business hebben zitting: I.Hoya, I.Essenbergh, S.,Fagel, K.Peze, S.Slaghuis, S. Bergers, H.Gorter
4. De Examencommissie besluit over de toetreding van nieuwe leden tot de toetscommissie in overleg met de onderwijsmanagers van de opleidingen.

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

5. De toetscommissie laat zich bij hun werk in ieder geval leiden door de kaders beschreven in de volgende documenten en opvolgers daarvan:

1

- Rotterdams Toetsmodel 2.0 (april 2012),
  - Ontwerpnootitie Praktijkgestuurde Leerlijn
  - Handreiking Afstuderen
  - Handreiking Assessments
  - Handreiking Toetsbaarheid van eindkwalificaties
  - Handreiking Toetscommissies
  - Handreiking Standaard 3
  - Toetsbeleid Hogeschool Rotterdam (maart 2013)
6. De toetscommissie voert de volgende taken uit:
- (a) De toetscommissies onderzoeken actief de toetskwaliteit en het niveau van toetsen door systematisch toetsen te beoordelen met behulp van vooraf vastgestelde analyse- en rapportage-instrumenten. De toetscommissie betreft alle binnen de opleiding aanwezige toetsvormen in hun onderzoek inclusief en de door de examencommissie aan te vullen onderzoeken.
  - (b) De toetscommissie ontwikkelt formulieren om aan de hand daarvan toetsen systematisch te kunnen beoordelen. Ze laten zich bij het opstellen ervan inspireren door de toetsanalyseformulieren op HINT.
  - (c) De toetscommissie rapporteert zijn bevindingen aan de betreffende examinatoren en aan de Examencommissie die deze gegevens gebruikt voor haar jaarverslag naar het CvB en de directie.
  - (d) De toetscommissie beoordeelt de kwaliteit van de toets voor afname en in geval een aangewezen toets niet aan de kwaliteitsnormen voldoet, stelt de toetscommissie de examinerator daarvan op de hoogte, waarna de toets aangepast wordt. Na afname worden de toetsresultaten gevalueerd en eventueel maatregelen getroffen en examen commissie ingelicht.
  - (e) De toetscommissie doet aanbevelingen voor verbetering van de toetskwaliteit.
  - (f) De toetscommissie doet aan de Examencommissie voorstellen voor richtlijnen met betrekking tot toetsing en beoordeling.
  - (g) De toetscommissie maakt jaarlijks een werkplan en bespreekt dit plan aan het begin van het cursusjaar met de Examencommissie
  - (h) De toetscommissie vergadert ten minste eenmaal per onderwijsblok. Van vergaderingen van de toetscommissie worden notulen gemaakt.
  - (i) De toetscommissie stuurt alle stukken aan de ambtelijk secretaris van de Examencommissie ter archivering.

Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

- (j) De toetscommissie overlegt ten minste ieder half jaar met de examencommissie. Onderwerp van overleg is in ieder geval de voortgang van de werkzaamheden en de kwaliteit van de examens.
- 7. Dit besluit gaat in met terugwerkende kracht op 1 september 2018.

Aldus vastgesteld ter vergadering van de Examencommissie op 15 januari
2019
de voorzitter

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

B. JAARVERSLAG TOETSCOMMISSIE 1819

RBS ASSESSMENT COMMITTEE ANNUAL REPORT 2018-2019

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

1 ASSESSMENT COMMITTEE 2018-2019

a) Members

For each program (IBL, IBA, IBM) members for the assessment committee were installed. In block 2 the team was complete.

Members were:

- IBL : Sara Slaghuis, Harry Gorter, Steven Bergers for IBL and Kim van Orsel for the English language check. Marion Nederlof for the languages
- IBM : Ingrid Hoya and Sabrina Lammers
- IBA: Suzanne Fagel and Karlijn Peze
- Chair: Marion Nederlof

b) Working procedures

Each block an overview of the written exams was published and the members of the committee divided the exams to review. A procedure to submit all exams in a folder accessible to all AC-members was installed and lecturers were required to submit their exams in week 2 of the block. See the appendix for the procedures for handing in exams. Only exams that were submitted on time could be reviewed by the Assessment Committee (AC). Each exam is reviewed on 5 quality aspects:

- Validity
- Reliability
- Constructive Alignment
- Transparency
- Objectivity

Feedback about the exam is returned to the module-owner within a week and issues are discussed with AC-member and corrections are made if necessary. The module owner is then responsible for following the correct procedure for submitting the exams.

c) General data

One meeting per block was planned but due to schedule issues it was difficult to meet as a complete committee. Most meetings were informal and no minutes were made.

Time: each member of the AC was assigned for 80 hours.

This was sufficient for the written exams

Per exam 2 hours is needed for reviewing and feedback to the lecturer

Number of scheduled exams reviewed:

For the RBS as a whole a total of around 400 exams, including second opportunities were centrally organized the past year. Next to these there are assignments, group work and oral exams which are organized by the module-owners or lecturers. As mentioned earlier these have not yet been part of quality reviews.

The AC had decided to focus on the new curriculum as this is still developing and been developed for year 3 and 4 for IBM and IBL, because of previous experiences, with quality of questions and passing rates.

2. RESULTS

a) Quality reviews

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

For the new curriculum the AC has managed to review almost all exams of the new curriculum, the first and the second opportunity.

Several validity issues were noted in the review and advice on how to improve the validity were given to the lecturers. Mostly this concerned the level or vagueness of questions or questions that were not connected to the learning outcomes constructive Validity. Sometimes the length of exams in relation to the time given was critical and influenced the validity and utility. This has once lead to an extra opportunity for students. To improve reliability advises were given to increase the number of questions, especially in the case of Multiple-choice exams.

Transparency issues were for example unclear instructions or information about cut-off scores and grading.

As a result of the reviewing before the exams, most of the above issues were taken care of by the module-owners. More efficiency in testing and increased reliability in the results of the students has been achieved in this way.

An important factor next to the reviews for quality is the Exam-office. Considerable effort has been put into extending the capacity of the exam-office. To obtain a smooth process for organizing the exams, time, communication and sufficient colleagues are required. This was successful/ Also the communication between exam-office and examiners has improved considerably. Examiners and exam-offices communicate directly and effectively about dead lines and other issues, which prevents mistakes.

As a pleasant side-effect of the early preparation of exams and the advises of the AC more time and attention was spent in preparing the exams and more knowledge was exchanged about assessments in general. This has improved the organization of exams at the same time. The Exam-Office had more time to prepare for the distribution of exams and no issues with wrong exams caused by late handing were noted.

b) Advise to Management team

- The new system of handing in exams and reviewing by the AC has proved to be successful and should be continued in 2019-2019. Still a concern is the quality of the English of some exams. The management should add members to the AC for English vocabulary and grammar of the exams. This means an extra step in the procedure which makes it more complex.
- The use of the digital platform Remindo has increased considerably. There are only two colleagues involved in uploading items and preparing items and exams and scanning the paper-based exams after the exams. They should get extra help in specific periods to facilitate on time publishing of results.
- More and more exams were delivered on time although it was still not clear to all examiners despite the instructions each block.

**Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl**

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

- The past year other types of assessments have not been reviewed. The coming year a selection of these should be reviewed as these form approximately 50 % of the curriculum.
- The next year AC members for the Masters program should be appointed for next year. This year no lecturers were available.
- To improve the design of assessments next year guidelines and test policy should be handed out to all appointed examiners.
- The use of Remindo should be stimulated as long as the capacity of the exam office is sufficient, because it has proved to be successful for both students and examiners.

c) Digitalization of assessments

Concerning the digitalization: there has been a considerable increase of digital exams using the test platform of remindo.

- Languages: The IBL German and French track have designed several exams in remindo which were administered completely digital. The advantage is that it is now possible to assess listening skills effectively. This is possible because it only concerns a small number of students each time. There is a limit of 60-70 students to digital testing.
- The increase in number of taking assessments in remindo induces an extra step in the administrative procedure as the items are produced by the module-owners and are then processed in remindo by colleagues of rbs-digital. The process of preparing an exam this way takes more time and because of the extra steps there is an extra risk of mistakes. To prevent mistakes and to structure the process, rbs-digital has designed a template for submitting assessment items suitable for remindo. This template will be used next year and will speed up the process of preparing digital exams.
- The digital platform produces psychometric analyses of the result of the exams. This facilitates the PDCA-cycle and lecturers are now stimulated to take measures on the results sometimes with help of the assessment expert.
- In the beginning of the year there were some difficulties in the capacity of the scanning of the paper-based exams, but the scanning facilities were increased and extra help was hired to speed up this process.
- The advantage of the digital platform is the accessibility of the platform and the traceability of all data/results of students and all items in one place.

Archiving

Structural archiving of exams and end work according to the WHW is improving gradually. The last year however a systematic procedure was not yet installed. This should be set up next year.

Assessment Policy/guidelines

To improve the quality of the assessment a testing policy and guidelines have been developed. These guide lines were approved by the Exam board and will be used as a reference book for assessments.

3 CONCLUSION

UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Examination Board Rotterdam Business School

The installation of the Assessment Committee has worked out well. More attention for quality of assessments is achieved. A good and fruitful relation is established between the AC members and examiners. The feedback is mostly accepted and exams are reworked according to the comments of the AC.

Postumalaan 120 • 3072 AG Rotterdam • Postbus 25035 • 3001 HA Rotterdam
Tel. (010) 794 62 14 • rotterdambusinessschool.nl

International Business & Languages • International Business & Management • International Business for Asia • International Business & Supply Chain Management • Master Business Administration • Master Consultancy & Entrepreneurship • Master in Finance and Accounting • Master in Logistics Management

C. INGEVULDE FACTSHEET

Zie separaat Excelbestand